

Szerkesztőség

Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal:

Balv. Regele Ferdinand 22.
(József főherceg-ut.)

(Aradi Nyomda Vállalat.)

Sürgönycim: Közlöny, Arad.

Telefonszám

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KOZGAZDASAGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

ELOFIZETES

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Egész évre ... 432 Lei.

Fél évre ... 216 Lei.

Negyed évre ... 108 Lei.

Havonta ... 36 Lei.

Hirdetések díjazás szerint
vételnek felel.

Megjelenik naponta reggel.

Az aradi vendéglők.

Panem et circenses ... ez kell a népek és ezt elsősorban kell tudnia annak aki vezetőszerepre vállalkozik. Két évezred óta sokat változott a világ, de a nép legfőbb kívánsága csökkenthetetlen vágya ma is a kenyér és cirkusz. A cirkusszal úgy vagyunk, hogy most maga az élet a cirkusz. A kenyérnek és élelemnek eddig megszabott ára volt Aradon. Most különös dolog történt. A mindenütt lemaximált élelmiszer árak mellett a vendéglői árakat szabaddá tették. Tény az, hogy huslevest, marhahúst és főzeléket bizonyos meghatározott alacsony áron szabták meg, de a többi ételek árai teljesen szabadok az aradi vendéglőkben. Nem ez az első kísérlet arra, hogy a maximális árakat szabaddá tegyék és minden alkalommal ugyanez a jelenség követte, ami a vendéglősöknél. A hosszú időn át kényszerűen tartott árak ha a szabályozás megszűnik, mint a ketrecbe zárt vadak, ha az ajtajuk megnyílik, egyszerre féktelen tempóban törnek ki és a szabaddá tett árak nem ismernek többé sem mérteket sem korlátot: teljesen az eladó tetszése szerint alakulnak. Több ízben történt már ez így és ez alkalommal Aradváros lakosságának igen nagy hányadát érintette súlyosan az új intézkedés, amely legfőképpen abból származott, hogy megállapították, miszerint vendéglőben étkezni „luxus”. Ez a megállapítás azt idézte

elő, hogy vendéglők dolgában egy szerre Arad lett egész Erdély legdrágább városa. Azt a dicsőséget, hogy első legyen a legdrágábbak között, akkor érte el Arad, amikor mindenek alább száll az ára. Fellesleges most azt vita tárgyává tenni, hogy mi luxus a vendéglőben — letárgyalták azt már sokszor, de lehetetlen állapot az, hogy a nőfeln hivatalkok emberekkel, akik ma a vendéglők törzsvendégei, nap-nap mellett kizárólag marhahúst etessenek szőszal vagy főzelékkel, mert a többi nem maximált árakat még tehetősebb emberek sem tudják megfizetni. Közöséges pörkölt ételek 20 leies régiókban járnak és az étlap 23, 30, 35 leies ételekkel van tele. Fél órával az étkezési idő megkezdése után délben, vagy nyolc órakor este sehol sem lehet már a megmaximált ételekhez jutni. Vagy ezeket fogvasztja mindenki, vagy csak nagyon keveset készítenek az olcsó ételekből.

Már megkezdődött a zöldfőzelékek ideje, de a vendéglőkben múlt évi zöldborsót, zöldbabot adnak egész kis adaggal 20 leies áron anélkül, hogy konzerv vajat külön jelölnék. Kezeink között vannak a timisoarai, oradea-marei és clujai legújabb étlapok sehol egy tételt nem találunk, amely az aradi árakat felülmulná, holott Aradon, ahol az egész környék élelmiszert termel és az egész országban legtovább tartott az olcsóhús akció és még ma is a korábban maximált husarak vannak — a

vendéglőkben minden indokolatlanul drága. Ma nincs szabad verseny, a vendéglősök saját külön árszabállyal dolgoznak, amelynél olcsóbban nem számíthat egyetlen szaktársuk sem, akik nagyon jól tudják, kevés vendég veszi magának azt a fáradságot, hogy feljelentést tegyen az ármegállapító bizottságnál.

Meg kell állapítani azt, hogy az élelmiszer árakat egyletore nem lehet szabaddá tenni. Újból sürgősen maximálni kell a vendéglői árakat a mai árnál jóval mélyebb nivóra. De ez sem elég. Az élelmiszerárak egyre olcsóbbakká válnak és ezért egy külön maximáló bizottságnak kell résen lenni, hogy mikor kell még alacsonyabbra meg szabni az árakat, nehogy megismétlődjön az ami a legutóbb történt, hogy a borjúhús árak mindenütt leszálltak, csupán a vendéglősök tartották hónapokon keresztül a 20 leies árat csak azért, mert ennyire volt maximálva. A város vezetőségétől, mely eddig is gyors intézkedésekkel sietett a lakosság érdekeit megvédeni egyesek túlzott pénzkereső vágyával szemben, ez alkalommal is sürgősen elvárjuk a szükséges intézkedéseket.

Magyar politikusok a miniszterelnöknél

— Brătianu Ionel és Vaitoiannu belügyminiszter a magyar kisebbségről tanácskoztak. —

Chujról (Kolozsvárról) táviratozzák: Román és magyar politikusok előzetes megbeszélése eredményezte azt a meghívást, amelynek folytán a Magyar Párt vezetőjének személy szerint megnevezett három tagját Vaitoiannu belügyminiszter 14-ére a belügyminiszteriumba hívta meg. Az ez alkalommal igen barátságos hangon és kölcsönös méltánylással folytatott megbeszélés súlyának emelésére Brătianu Ionel miniszterelnök tizenhatodikán délután magánlakásán fogadta a magyar politikusokat.

A megbeszélés során tetmé

zetesen szóba került a magyar nemzeti kisebbség lényeges érdekeit érintő minden kérdés. Ugy a belügyminiszter, mint a miniszterelnök lekötő szíveséggel fogadták a Magyar Párt képviselőit és komoly megértést tanúsítottak a magyar nemzeti kisebbség érdekel iránt. Alaposnak látszik ezek alapján a remény a magyarság helyzetének könnyebbülésére. Ebben a tekintetben a párt meghívott vezetői elsősorban a most döntés alatt álló iskolai kérdésekre hívták fel a kormányfő felügyelmét. A magyar párt képviselőiben Ugron István, Grandpierre Emil és dr Hajdu István voltak Bucurestiben.

Az uszás.

Irla: Striller Ferenc.

Hogy nálunk az ifjusági testnevelés, illetőleg a középiskolai oktatás tárgyaiból teljesen hiányzik az uszás, mint sok minden fontos és hasznos dolog, azt legkevésbé sem mentheti az a tény, hogy nem vagyunk szigetlakók, mint például Anglia. Folyókban, tavakban nem szükködünk, sőt tengertől sem fosztotta meg országunkat a bőkezű gondviselés. Az angol Herbert Spencer az ismereteket öt osztályba sorozza: 1. amelyek közvetlenül, 2. amelyek közvetve önfentartásunkra szolgálnak, 3. amelyek szülői-, 4. amelyek polgári állapotra vonatkoznak, 5. amelyek az életet kellemessé teszik. Ugyan hol vannak a mai iskoláink e józan nagyvezű angliás életre nevelő iskoláitól? Nem kutatatom az okát, miért fontosabb az iskolákban bármi is az uszodánál, játéktérnél és testgyakorló teremnél, csak rá akarok mutatni né-

hány példával az uszás hasznára, fontosságára, feltétlen szükséges voltára, amit már az ókori műveltség népek is jól tudtak. Mi pedig még annyira sem jutottunk, mint a régi görögök, akik a tudatlan (analphabet) címert úgy jellemezték: „se írni, se uszni nem tud szegény”. Hogy valaki erre azt mondja, hogy a görögök szigetlakók, arra én azt felelem, hogy a Marosba sokkal könnyebben belefut az „írni, uszni nem tudó”, mint a Földközi-tengerbe, mert a tengerben sokkal könnyebb uszni. Aki nem hiszi, próbálja meg. Azonban még a tengerben manóráns nélkül is megkísérelheti, addig ezt a Marosban sem mi esetre sem ajánlom.

A mai művelt államok közül Anglia, Németország és Franciaország fejtik ki a legnagyobb tevékenységet az uszás tanításában, a melynek értékes gyümölcsei a társadalmi élet napi eseményei között, gyakran a meghatóság kedves képet nyújtanak. Mint annyi téren, itt is az angol lányokak bá-

josan pajkos, egészséges, természetes példáját állíthatjuk elő. — Már vagy 15 évvel ezelőtt Angliában egy leánynevelő intézet növendékei a közeli vidékre kirándulást rendeztek. A növendékek közül 25 pajkosabb leány (van pajkos, pajkosabb és legpajkosabb) összebe-szélt, meglógott a társaságtól és előre sietett a Themse-partra, hogy hamarabb jusson át és így váriassa társnőit. Találtak is egy kis hajót a parton és bár nem volt nagyobb, mint az aradi motorhajó, mind a 25-en beleszálltak. Mint a heringek, szorongtak, de mégis ellökték magukat a parttól és a csak néhány mélyre a vízből kilátszó hajóval a közepre eveztek, ott szépen elmerültek. Elmerültek, de ki is usztak valamenyien, sőt még a hajót is átvitték uszva. Mind a 25 leány kiúszott a másik partra. Más baj nem lett, minthogy nem a hajó vitte át őket, hanem ők a hajót. Nálunk hasonló esetben, elképzelem, hogy nézne ki a vízben egy leányintézet? Me-

rem állítani, hogy idegen segítség nélkül fele sem kerülne ki a vízből. Ez azonban semmit sem von le azon leányoknak az értékéből, akik még akkor is kiúsznak a vízből, amidőn a Maros közepén usznak az ezresztől (zsilip) vagy akár a 2000-tól a temesvári-hidtól. Ezek az igazi aradi leányok. Hogy az egészségre milyen jó hatással van az uszás, elegendő a víz hatásán kívül a jó levegőn való mindenirányú testmozgást felemlitenünk, amely az egyoldalúságot kizárja. A test izmainak fejlesztésére egy sport sem alkalmasabb, mint az uszás, ez a legértékesebb nálunk csak nyári sport. Alsó-, felső végtagok, mell-, hát-, hasizmok egyaránt fejlődnek. Tessék csak jól szemügyre venni a kiválóbb uszókat. A régiók közül: Balatonit, Halmat stb. Számtalan példa igazolja, hogy a nő szépség fejlesztésére legalkalmasabb az uszás. De elégedjünk meg a számtalan példával, amíg egyet sem ismerünk. Kétségtelen nem ut-

Kifizetik a régi postautalványokat

(Rendelet az aradmegyei postahivatalokhoz.)

Timisoaráról (Temesvárról) jelemtük: A román impérium átvételkor igen sok a csatolt területek lakosai által küldött postautalvány és utánvételi pénzküldemény maradt kifizetetlenül. A temesvári postaigazgatóság most rendeletet adott ki, mely bizonyára sokakat örömmel fog eltölteni. Arról van ugyanis szó, hogy a postaigazgatóság felszólítja **Arad**, Hunyad, Krassósözörény és Temes Torontál vármegyék összes postahivatalait, hogy a még a magyar közigazgatás idején kibocsátott és ki nem fizetett postautalványokat, ajánlott pénzküldeményekről és egyéb átutalásokról szóló okmányokat küldjék be a temesvári postaigazgatóság számviteli ügyosztályába, honnan a bucaresti központi postaigazgatósághoz küldik őket, ez pedig a budapesti postaigazgatósághoz továbbítja azokat. Budapesti igazoló dátummal látják el az okmányokat, melyeknek értékét azután a román posta a feladókna visszateríti. Mianm a román állam érdeke — mondja a rendelet — hogy a csatolt területek összes román alattvalóit kártalalítsa, akik ilyen módon pénzt küldtek anélkül, hogy az összegek a címzettek kezébe jutottak volna, a postaigazgatóság felszólítja az összes postahivatalokat, hogy a legnagyobb körültekintéssel gyűjtsék össze a ki nem fizetett postautalványokat, mert olyan információk vannak, hogy az egyes postahivatalokban nagyszámu kifizetetlen utalványok vannak felhalmozva. Szól a rendelet olyan magánosokról és bankokról

is, kik a címzetteknek a postautalványok összegét kifizették, de bizonyítékképpen visszatartották az utalványokat. A postaigazgatóság felszólítja ezeket a magánosokat és bankokat, hogy a legközelebbi postahivatalnál helyezték letétbe az utalványt, melyről elismervényt kapnak. A bucaresti központi igazgatóság rendelete tehát, mint látható, a csatolt területek lakosai által befizetett és folyósítatlan maradt összegeknek a feladók részére való visszatérítését célozza.

A kufsteini vár.

(Bérbe akarják adni a híres, börtönt.)

Innsbruckból jelentik: A tiroli tartományi kormány delegációt küldött Bécsbe a szövetségi kormányhoz és engedelmet kért, hogy **Kufstein** várát eladja, vagy bérbe adja. A vár ugyanis nagyon rossz állapotban van és Tirolnak nincs pénze, hogy kijavíttassa. A javítás nagyon sok millióba kerülne. A szövetségi kormány még nem döntött a kérdés dolgában, mégis valószínű, hogy a híres várat nem adják el, hanem bérbe adják ötven esztendőre azzal a kikötéssel, hogy a bérlő köteles a szükséges javítást saját költségén elvégeztetni. Kufstein vára a város főszomszédságában épült az Inn folyó jobb partján, meredek sziklás helyen. Egy részét a 606 méter magas Geroldseck szikláiba építették bele és a várnak is Geroldseck az igazi neve. Szomoruan emlékeztet ez a vár, mert a világsi fegyverletétel után sok magyar szabadságharcost vetettek fogságba ennek a várnak a pincéiben. Még régebben Kufstein várában volt fogságban **Kazinczy Ferenc** és **Wesselényi Miklós** is. A város-

dunk, a híres Miss Kellerman női bajnok esetét. Plasztikus, formás teste mindenkit bámolatba ejtett. Szobrot, bajnoki szobrot mintáztak a tökéletes formáról. Én csak a képet láttam egy folyóiratban, de az is elragadó volt. Miss Kellerman saját elbeszélése szerint mielőtt rendszeresen uszni kezdett volna, gyenge, csenevész leányka volt, s az uszásnak köszönheti erejét, szépségét és formáját.

A vízben minden női szépiő szer feloldva található. Van olyan, amely az ajkak természetes piros színét adja és jut abból az orcákra is. Van olyan alkátrész a vízben, amely a keblet duzattá, széppé varácsolja és a számtalan kis arórok rezgése a végtagok finom mozdulatait és az izmok plasztikáját biztosítja. De miként a drága gyöngyért le kell uszni a tenger fenekére, aképen a legdrágább kincsért: az egészségért, ha úgy tetszik hölgyek a szépségért, uszni, uszni nagyon sokat kell uszni. Akik nem tud, annak meg kell tanulnia. De mindenki nem tanulhat meg uszni, nem mindenkinél van

ez módjában. Vannak emberek, akik mély vízbe kerülve ösztönyszerüleg usznak, bár soha se tanultak, de ezt a módszert nem lehet ajánlani. Van ennél kevésbé radikális és nem fog ártani néhány szót reá vesztegetni: Parafa-öv, hólyag meg egyáltalában nem is való uszodába. Önerzetes uszómester nem is vári. Leghelyesebben cselekszik (Tamedly szerint), aki minden idegen segítség nélkül a saját erejéből tanulja az uszást. Igazi önbizalomra és ügyességre így inkább szert tehet. Ez nem azt jelenti, hogy mindenképp úgy uszik, ahogy neki tetszik. Nem! Vadulni az uszásnál sem lehet. A szabályok betartandók. Ezt követeli és így tanítja az uszómesterek mestere: a béka. Az ember a békától tanul uszni. Tökéletes szép kar- és lábtempót attól kell tanulni. Az nem mindegy, hogy milyen szögben csinálja a kar, a láb, mert a törvények felborítása megzavarja a rendet, már pedig a természet törvényei jók, azok jó rendet biztosítanak.

nak nagy szerepe volt Tirol történetében. a XIV. század második felében, 1367-ben a bajorok foglalták el, 1504-ben **I. Miksa** császár kezébe került, 1703-tól 1705-ig és 1805-től 1814-ig ismét a bajorok kezén volt. A tiroli szabadságharcban jutott vissza Tirolhoz és így Ausztriához is.

Aradi betörök buvóhelye

(Lopott holmik a barlangban.)

Az elmúlt héten vakmerő betörést követtek el Bauer Ferenc san-andrei (Szentandrás) lakosnál. A betörök félmillió lei értékű készpénzt, ruhanemüt és egyéb tárgyakat vittek el. A csendőrség részéről megindított nyomozás Aradra vezetett. A csendőrség az aradi államrendőrséggel karöltve kutatót a vakmerő tettesek után, azonban eddig nem sikerült őket letartóztatni. Tegnap délelőtt érdekes esemény történt a szentandrás betöréssel kapcsolatban, a mely új adatokat szolgáltatott a nyomozó hatóságoknak.

Az állomás közelében levő szemételepen valaki egy eldugott helyen egy barlangszerü mély üreg fedezett fel. Az üregben, a melyben két-három ember kényelmesen elférhetett, különféle ruhaneműket talált. Azonnal értesítette a rendőrséget, ahonnan kimentek a helyszínre. Megállapították, hogy a mesterségesen készített barlang az aradi betörök buvóhelye. Az üregben megtalálták a Bauer Ferencről ellopott ruhanemük egy részét és azonkívül, valószínűleg betörésből származó holmikot, körülbelül 50 ezer lei értékben. A rendőrség az újabb nyomok alapján folytatja munkáját.

A meggyilkolt anyós.

(Fogva marad a gyilkos házaspár)

Részletesen foglalkoztunk annak idején a kegyetlenséggel végrehajtott sokodori (székudvari) gyilkossággal, amelynek elkövetésével a csendőrség **Mladin** Dimitriut és feleségét gyanúsította, akiket letartóztattak és az aradi ügyészség fogházába szállítottak be. Mladin Dimitriu együtt lakott anyósával, akit minduntalan kért, hogy vagyonát irassa át az ő nevére, hiszen ő ugyanis beteges öregasszony, akármelyik nap bekövetkezhetik a katasztrófa és akkor a nehezen összekuporított kis vagyonát idegenek között fogják szétszítani. Az öregasszony hallgatott veie kérésére, átíratta vagyonát Mladinra azzal a kikötéssel, hogy amíg él, kötelessége gondosan eltartani. Néhány hónap mulva Mladin megunt az öregasszony zsörtölődéseit és feleségével együtt elhatározta, hogy eltesszik láb alól. Egy éjszaka azután párnával megfojtották az öregasszonyt. Az orvosi vizsgálat megállapította a gyilkosságot és mint-hogy az öreg asszonyiak más haragosa, mint a véje, nem volt, a gyanu Mladinra és feleségére irányult, akik a socodori (székudvari) csendőrség előtt be is ismerték a tett elkövetését. A gyilkosokat, akik jómegjelenésü emberek, a múlt héten hallgatta ki a vizsgálóbíró, aki előtt azonban nem tettek beismerő vallomást. Mivel a boncolás alkalmával felvett jegyzőkönyv súlyos bizonyítékokat tartalmazott a gyanúsítottak ellen, a vizsgálóbíró előzetes letartóztá-

tásba helyezte Mladint és feleségét, akike azonban a vizsgálóbíró határozata ellen felfolyamodást jelentettek be a vádtanácshoz. A vádtanács ma tárgyalta az ügyet és a vizsgálóbíró határozatát helybenhagyva Mladin és felesége további fogvatartását rendelte el.

Hogy áll a leu?

Május 18-án fizettek 100 lelért:

Aradon:

2.70 svájci frankot,
7.27 francia frankot,
16.67 szokolt,
2.600 külföldi magyar koronát,
2900 tényleges magyar koronát,
3300 belföldi magyar koronát,
22.200 márkát,
34.000 osztrák koronát.

Párisban 7.45 frankot

Budapestben 2550-2750 koronát

Bécsben 35200 osztrák koronát

Newyorkban 48.50

Londonban 1 font 970 lei.

Edvi-Ilés László meghalt.

(Volt aradi hírlapíró és kamarai titkár halála.)

Budapesti távirat jelenti, hogy **Edvi-Ilés László** hírlapíró, a „Válalkozók Közlönye” és a „Munkaadó” című szaklap felelős szerkesztője hatvanhét éves korában az Uj Szent-János kórházban hosszas szenvedés után szerdán meghalt. Az elhunyt régi, neves aradi családból származott és jogi tanulmányai befejezése után mint aradi hírlapíró kezdte pályáját. A nyolc vanas években az „**Altöld**” című aradi napilap munkatársa lett, és mint publicista elsőrangú hírnevet vívott ki magának. A lap megszűnése után az „**Arad és Vidéke**”-hez került, ahol különösen ragyogó dialektikával és tudással megírt vezércikkei keltek feltűnést. **Edvi-Ilés László** arról volt nevezetes, hogy tíz perc alatt szép és tartalmas vezércikket írt meg. Ennél a napilapnál dolgozott, amikor az aradi kereskedelmi és iparkamarához hívták meg fogalmazói minőségben. Később másodtitkárrá választották meg, de mint iparkamarai tisztviselő is szorgalmas munkatársa volt az aradi napilapoknak, köztük az „**Aradi Közlöny**”-nek is. Együttal a Munkásbiztosító Pénztárnál is dolgozott, mint tisztviselő egészen 1905-ig, amikor differenciái támadtak hivatalában és emiatt Budapestre költözött, ahol az Országos Ipartestület titkára és több közgazdasági lap munkatársa lett. Utóbbi időben sokat betegeskedett és anyagi bajok siettették halálát. Az elhunyt volt aradi hírlapíró pénteken delután helyezték örök nyugalomra a Kerepesi-temetőben. **Edvi-Ilés László**nak előkelő és messzeterjedő rokonsága volt, a kik közül **Aradi Edvi-Ilés** Jenő mint budapesti festőművész legutóbb nagy sikert ért el tárlatával. Az elhunyt unokaöccse volt az aradi **Lamm Gusztáv** volt 33. gyalogezredbeli főhadnagy is, akit a Rácvárosban évekkel ezelőtt súlyosan inzultáltak. **Edvi-Ilés László** halála Aradon is széles körökben kelt részvétet.

— **Bonar Law** inkognitóban Párisban. Párisból táviratozzák A szabadságon levő **Bonar Law** angol miniszterelnök ma inkognitóban ideérkezett néhány napra.

Főúri esküvő.

(Gróf Apponyi György és Odescalchi Margit hercegnő násza.)

Budapestről táviratozza tudósítónk: Gróf Apponyi Albert egyetlen fia: György tegnap délelőtt 11 órakor esküdtött örök hűséget a magyar mágnásvilág egyik legünnepelebb fiatal szépségének, Odescalchi Margit hercegnőnek, Odescalchi Zoárd herceg és Lónyay Pálma grófnő husz éves leányának. A polgári házasságkötés a VII. kerületi anyakönyvvezetőnél szerdán délelőtt csendben történt meg. A polgári kötésnél csak a tanúk voltak jelen: a vőlegény részéről gróf Apponyi Antal, a menyasszony részéről herceg Odescalchi Loránd. A tegnapi egyházi esküvőn a Bazilikában a magyar főúri társadalom, az osztrák és német arisztokrácia képviselői igen nagy számban jelentek meg. Az érdeklődő közönség hosszú sorfala vette körül a Bazilikának piros szőnyegekkel borított és délszaki növényekkel díszített lépcső feljáratát. Gróf Apponyi Albert nyakában az aranygyapjas-rend láncával és a Szent István-rend széles piros szalagjával jelent meg. Gróf Apponyi Albertné egyszerű szürke selyemruhában volt. A közönség hársányan megéljenezte az öröm-szüloket. — Gróf Apponyi György a vőlegény huszárhadnagyi díszgyémántruhában vonult a templomba két Apponyi-komteszsel, akik halványsárga krep-zsorszetben voltak. Lónyay Stefánia belga királyi hercegnő, akinek férje nagybátyja a menyasszonynak, szintén jelen volt a nászmenetben. A menyasszony gróf Károlyi József karján vonult a Bazilikába. Krep-zsorszet selyemben volt, hosszan elnyúló, brüsszeli csipkével díszített uszálylyal. A homlokán virágkoszorúszerű diadémot viselt. A templomban Apponyi üdvözölte a menyasszonyt, Apponyiné pedig homlokot csókolta. Közben Apponyi Marika és Julia nagy virágkosárból szétosztották a korszoruslányoknak a virágcsokrokat. Korszorus leányok voltak: Menndorf Zsófia, Károlyi Klára, Mikes Emma, Waldinger Berta, Széchenyi Irma, Lónyay Emma grófnő, akik halványsárga és frész ruhában voltak. Valamennyien piros és halványsárga tearózsacsokrot kaptak. Déli fél 12 órakor felhangzott Mendelssohn nászdudója. A menyasszonyt gróf Apponyi Henrik vezette, Lónyay Stefánia pedig gróf Apponyi Albert. A nászközönségben ott voltak: gróf Forgách János volt nagykövet és neje, gróf Menndorf-Pouly, gróf Dietrichstein Albert volt nagykövet a feleségével, gróf Kolowrat Henrik és Rakovszky István a leányával.

Az esküvői szertartást gróf Batthyány Vilmos címzetes érsek fényes papi segédlettel végezte. A szertartás csendes misével kezdődött. A templomi ének- és zenekar egyházi énekekkel kísérte a misét. Az egyházi szertartás során gróf Batthyány érsek magas szárnyalású beszédet intézett a párhoz. Az egyházi szertartás után az ifjú pár kocsi szállításra, amely fehér szegfűvel és gyöngyvirággal volt díszítve. Déliben szűk családi körben folyt le a nászlakoma. A fiatal pár a mézesheteket a Lidón tölti, azután a férj hevesmegyei birtokára megy. Szerdán este a fiatal pár tiszteletére a Park-Klub-

ban estély volt, amelyen a magyar főúri társadalom vett részt. Az estélyt a menyasszony anyja rendezte.

Gukker.

(Zürzavar a színházi kommunikék körül.)

Elo kell vennünk ismét a gukker, hogy azon keresztül vizsgáljuk meg a színházi iroda kommunikéirása és plakatirozása körül uralkodó állapotokat. Mi ez kérem? Kapkodás, rendtelenség, káosz vagy zürzavar? A közönség megváltott jegyével a kezében csütörtökön délután elindult a nyári színházba, hogy ott megnézze a Bajadert. Így hirdették azok a kommunikék, amelyeket a lapoknak küldött be a színházi iroda és azok a plakátok, amelyek a nyári színház csütörtöki megnyitására beszéltek: csütörtök délután a Bajadér című Kálmán-opera kerül színre a nyári színházban. A közönség azonban zárt ajtókra talált tegnap délután a nyári színházban és mire, természetesen most már kévsé megérkezett a téli színházhoz. Ott újabb meglepetés érte: a Bajadér helyett a Kis kirdlyt láthatta. Ha ez volna az első ilyen eset, még nem szegeztük volna gukkerünket a színházi iroda felé, de ez a rendtelenség mostanában a rend a színház körül. Egyik napról a másikra a legellentétebb kommunikék látanak napvilágot. Ha valamit kiplakatiroznak és nem tartják meg, arról sohasem értesítik a publikumot. A kommunikézés körül valahol baj van és mert ez a baj Arad színházi közönségének kellemetlen, szükséges volna, hogy a színház igazgatósága a bajnak véget vessen. Természetesen tegnap este is a téli színházban játszottak, holott ezt az előadást is a nyári színházra hirdették. A múlt csütörtökön délután pedig egyszerűen nem tartották meg a kommunikézett színházi előadást. Üzenjük a színház igazgatóságának, hogy szívesen vennék Arad egész színházi publikumával együtt, ha több figyelmet fordítanak a kommunikékra.

Elmúlt a kolumbácsi vész

(A megyei főállatorvos a pusztításról.)

Az Aradi Közlöny részletesen beszámolt arról a pusztításról, amit a kolumbácsi legyek Arad megye egyes részeiben a marhaállományban előidézték. Most Soós vármegyei főállatorvos arról számolt be, hogy a veszedelem már elmúlt. A főállatorvos az Aradi Közlöny munkatársa előtt a következőket mondotta:

— Az alispáni hivatalhoz érkezett pontos adatok szerint a kolumbácsi legyek a sebesi járásban 23 községben 19 tulajdonosnál 30 darab szarvasmarhát, 16 juhot és kecskét, 6 darab sertést és 1 lovat pusztítottak el. A halmagtu járásban 8 községben 16 tulajdonosnál 17 darab szarvasmarhát, 1 darab lovat, 7 darab juhot és kecskét és 3 darab sertést, a tarnaoui járásban Nádas községben 3 tulajdonosnál 1 darab szarvasmarhát és két juhot és kecskét csintek meg, mely-

állatok elpusztultak. A Kolumbácsi legyek április hó 26-tól egészen május hó 3-ig garázdálkodtak. A veszély most már egyelőre elmúlt, azonban a védekezést ellenük június hó 15-ig rendelék el.

Gróf Bethlen kihallgatáson az olasz királynál.

(A magyar miniszterelnök külföldi utazásáról.)

Rómából táviratozzák: Viktor Emánuel olasz király szerdán déli fél 12 órakor kihallgatáson fogadta gróf Bethlen István magyar miniszterelnököt, fél egy órakor pedig tiszteletére reggelit adott. A dezsónén gróf Nemess római magyar követ, Kluen-Héderváry gróf követségi tanácsos, Mussolini olasz miniszterelnök, Mattioli a királyi ház minisztere, Acerbo miniszterelnökségi államtitkár, Castagnetta herceg budapesti olasz követ, Santarini a külügyminisztérium főtitkára és mások vettek részt. Az olasz sajtó behatóan foglalkozik Bethlen római tartózkodásával és utazásának céljával. Általában melegen írják Bethlen törekvéseiről. A Giornale d'Italia, amely szoros összefüggésben áll az olasz külügyminisztériummal, méltatja Bethlen utazásának jelentőségét és mintegy irányt mutat az olasz sajtónak a Nyugat-Európát foglalkoztató magyar kérdésben. Kifejti, hogy Olaszország érdeke a Magyarország elleni befolyás meghiusítása. Olaszország és Magyarország közösen védik meg az egyensúlyt a Keleten és ezért Olaszország rokonszenvvel kíséri a magyar fáradozásokat, amelyek erejéhez képest támogatni fog.

Rómából táviratozzák: Gróf Bethlen folytatta előadását Acerbo miniszterelnökségi államtitkár előtt Magyarország pénzügyi helyzetéről. Főként a Magyarország és Olaszország között életbe léptetendő ideiglenes intézkedésekre terjeszkedett ki, amelyeknek meg kell előzniük az olasz-magyar kereskedelmi szerződés megkötését. Az erről szóló tárgyalásokat júniusban kezdik meg. Acerbo államtitkár kijelentette a hírlapírók előtt, hogy teljesen alaptalanok azok a híresztelések, amelyek a Magyarországánál közel jövőben nyújtandó kölcsönről szólnak. Olaszország segítségére akar sietni a szűkös pénzügyi viszonyokban levő utódállamoknak, ami nem jelenti az azonnali pénzbeli támogatást, természetesen ez nem zárja ki, hogy részükre a kölcsönök kérdése szóba ne kerüljenek. Erről azonban egyelőre nincs szó.

Budapestről táviratozzák: A Pesti Napló arról értesül, hogy Rossi olasz ipariügyi miniszter a közel jövőben Bécsbe és Budapestre utazik, hogy alapot keresen arra, hogy az olasz ipar nagyobb érdekeltiséget vállaljon az utódállamokban.

Rómából táviratozzák: Gróf Bethlen István a Giornale d'Italia munkatársa előtt a következő nyilatkozatot tette:

— Kormányom Magyarországot és a magyar nemzetet ki akarta vezetni a jelenlegi kaoszból. Országomnak Mussolini példája és műve mintaképpül fog szolgálni, aki éppen úgy, mint mi, országának talpraállítását mindennek elébe helyezte. Londoni és párisi látogatásaimnak célja, hogy meg-

A Ministerul Domenilor pontos adatokat kért arról, hogy, milyen községben milyen értékű, milyen fajta állat pusztult el és hány darab állatja van még az illető tulajdonosnak.

dokoljam, kaphat-e Magyarország és minő feltételekkel Franciaországban és Angliában kölcsönt. Magyarországnak az a terve, hogy kisebb, ötvenmilliónyi arany franknyi kölcsönt felvegyen a legszükségesebb állami szükségletek fedezésére és valutájának stabilizálására. Később nagyobb, mintegy 500 millió aranyfrankot kitevő kölcsönt Magyarországnak gazdasági talpraállítására, az államháztartás rendezésére, az állami üzemek hiányainak pótlására és aktívra való féltelükre fordítanánk. A szomszédos államokkal eddig csak ideiglenes egyezményeket kötöttünk. Magyarország most szabályszerű kereskedelmi szerződés megkötésére törekszik Olaszországgal, amelynek jóindulatára, támogatására főként Fiume kereskedelmi kikötőjének újból való igénybevétele miatt. Római utazásomnak legfőbb célja, hogy az olasz államférfiakkal értekezve kifejthessem Olaszország iránt érzett mély rokonszenvünket és őszinte barátságunkat.

Gróf Bethlen Istvánnál kedden és szerdán az olasz politikai, társadalmi és diplomáciai élet számos kitérője adta le névjegvét.

Rómából táviratozzák: A Voltaügynökség szerint az olasz kormány csütörtökön tárgyalta gróf Bethlen előterjesztését. A jóvátételi bizottság olasz tagjai azután végleges utasításokat kaptak, amelyek megfellelnek Olaszország eddigi magatartásának.

Budapestről táviratozzák: A Magyar Távirati Iroda párisi levelezője arról értesül, hogy a jóvátételi bizottság keddi ülésén a magyar kérdésben a döntést vita nélkül halasztották el. A Journal des Debats szerint a bizottság nem foglalkozott érdemben a magyar kérdéssel. A Matin értesülése szerint a döntést azért halasztották el, hogy a különböző kormányok részére a beható tárgyalást lehetővé tegyék.

Rómából táviratozzák: Az olasz királyné csütörtökön este magánkihallgatáson fogadta gróf Bethlen Istvánt. Az audiencia, amely hosszabb ideig tartott, szíves volt. Mussolini olasz miniszterelnök a magyar kiküldöttek tiszteletére ebédet adott, amelyen az olasz kormány számos tagja vett részt.

Párisból táviratozzák: Gróf Bethlen István magyar miniszterelnök olaszországi tárgyalásai nagyon elhúzódtak és ezért csak pünkösd után tér vissza Budapestre. Kállay Tibor pénzügyminiszter ez idő alatt Párisban folytatja tovább a megkezdett tárgyalásokat.

— Csökkentik a magyar posta személyzetét. Budapestről táviratozzák: A posta személyzetét októberig éppen úgy husz százalékkal csökkentik, mint az összes többi közhivatalok és állami vállalkozásokét.

Irodalom, művészet

Licitálnak egy művészre.

(Primadonna-fizetés Kiss Ferencnek.)

Budapestről jelentik: Az Unió az áldozatkészség szélső határáig elment, hogy Kiss Ferencet, a Nemzeti Színház kiváló, fiatal művészt elhódíthassa az első állami színházhoz. Kiss Ferenc nemcsak az Unió drámai színházaiban, de a Király-Színház operettműsorán is komolyan számítottak. A következő évadban a népszerű művészre bízták volna Ernőd és Szirmai „Mézeskalács” című magyar levegőjű, a János Vitézhez hasonlóan páratlan sikert ígérő operettjét, melytől a Király-Színház Kiss Ferencel számos sorozatot remélt. Primadonna-fizetést ajánlottak a fiatal művésznak, akét már-már levettek lábáról; számítottak előre, hogy tízmilliót kereshet az Uniónál egyetlen színházi év alatt, ha 30 ezer koronás fellépti díjat elfogadja. Most az állami színházak főigazgatójával, ifj. Wlassics Gyula báróval tárgyal. A művész nyilatkozata szerint, bár távolról sem várhat az Uniót megközelítő ajánlatot, szem előtt tartva azt a hivatást, melyet a magyar nemzet első színháza jelent, mégis megmarad a Nemzeti Színháznál.

Heti műsor. Szombat: Felső hadnagya. Operettbemutató. Vasárnap d. u.: Sárga csikó. Barics Gyula felléptével. Este: Felső hadnagya. Hétfő d. u.: Bajadér. Este: Felső hadnagya.

Blaha Lujza beteg. Budapestről táviratozzák: Blaha Lujza, a magyar színészet büszkesége, ma influenzában megbetegedett.

Nagy operett-bemutató zajlik le szombaton este a nvári szinkör színpadán. Két jónévű helyiszerező: Gárdonyi Jenő és Komlós Andor érdekes témájú és szép, melódikus muzsikájú operettje, a „Felső hadnagya” kerül bemutatásra. A színház operettvezetése hetek óta nagy gondal készül a bemutatásra. Az operett címszerepét Tompa Béla, a női főszerepet R. Horváth Mici alakítja. Elsőrendű szerephez jutott még Balogh Böske, aki partnerével, Bányász Istvánnal modern táncokat fog bemutatni. Az operett-ujdonság szombaton, vasárnap és hétfőn kerül színre.

Barics Gyula, az aradi közönség kedvenc művésze vasárnap délután vendégszerepel a nvári szinkörben. Barics egyik legértékesebb magyar népszínműben, a Sárga csikóban lép fel.

Nagy Géza fényképész műterme állandóan d. e. 8-tól d. u. 7 óráig, vasárnap és ünnepnapokon is, nyitva van. Műterem: Arad, Bul. Reg. Maria (v. Andrássy-ut) 22. sz., földszint, megyeházzal szemben.

Pünkösd hétfőjén délutáni előadást is tart a színház. Kálmán Imre nagy sikert aratott operettje: a Bajadér kerül színre.

Előadás a Kulturpalotában. Tegnap délután nívós előadást rendezett a Kulturpalotában az aradi Ghiba-Birta leánygimnázium. A növendékek kis színdarabot, azonkívül táncokat, drámai jeleneteket és elő-

képeket mutattak be. Az előképek közül a római nő élete című sorozat ért el nagyhatást, ami dr. Keller Irén intézeti tanár nő fő érdeme, aki igen sok ötlettel és alapos tudással tanította be a tanulságos előképeket. A szereplők között Barbra Irisz és Petrutiu Ilona szavalataikkal, Bár-dossy Ilona és Landesz Magda zongorajátékukkal tündek ki. A nagyszerű ünnepélyt Dumitriu Ilona, aki hatásos bevezetőbeszédet is mondott, dr. Keller Irén és Bogdan Hortenzia intézeti tanárnők rendezték dicséretreméltó buzgalommal, amit az elért erkölcsi és anyagi siker bőségesen jutalmazott. Az ünnepély jövedelmének egyik felét a hősök sirmékké, a másik felét az intézet szegénysorsu növendékeinek felszólítására az elmúlt évben alapított és az intézet igazgatójáról elnevezett Mihulin Miklós-féle alap javára adták.

Aradi figyelő.

Aradi figyelő.

(Néhány szó a pletykáról.)

A pletyka természetrajzát mindenki ismeri, szükségtelen elmagyarázni. A pletyka olyan, mint a száz karu polip: csápjaival behálózza tehetetlenül vergődő áldozatát. Nincs menekvés előle, a pletyka elhatol minden eldugott zugba és bemocskolja, fojtogatja azt, akit kiszemelt magának. A pletyka még a halottakat sem kiméli. A pletyka hullarabló, megszensteleníti a halottak fehér emlékét is. A pletyka vérszomjas és kegyetlen.

Talán egy városban sincs olyan talaja a pletykának, mint Aradon. Akit a korzó vagy a délutáni zúrok szájukra vesznek, az nem menekülhetik többé a pletyka szennyes hullámai elől. A napokban például megemlékezünk egy poétikus és tiszta lelki epizódról, egy mélyen érző ifjú lélek kinos megrendüléséről, egy viszonzatlan, lehetőszerű érzelmi kapcsolatról, amely magános esti sétákon át egész a tragikum magaslataig lendült. Több sem kellett az aradi pletykának. Mint a héjja csapott le a pletyka felkent hősei erre a finom és izes falatra s mire megint feltalálták, szennyes és undok valami lett belőle, amelyből irtózáttal fordul el a jobbérzésű ember. A pletyka elvégezte hiób munkáját, besározta vagy legalább is igyekezett besározni egy fájdalmasan elszállt élet tiszta emlékét s önelégülten szemléli most a megcsufoltak lelki vergődéseit. A pletyka nem ismer poézist, ismeretlen előtte a lélek halkmegrendülése, a pletyka minden leirt sor mögött tiz szennyes lehetőséget keres és mint bűnös valóságot kürtöli szét az önkényes, rosszakaratu következtetéseket.

A pletykát nem lehet ledorongolni. Ha egyik fejét leütjük, a másik a hátad mögött bukkán fel. A pletyka szívós és porba sújt. Státáriumot kellene hozni a pletykázók ellen vagy életfogytiglani elzárással sújtani őket, hogy ne lehessen alkalmuk a pletykára. Sajnos, az ilyen drákói rendszabályoknak az volna a következménye, hogy Arad város félig elnéptelenednék. Mert Aradon legalább is minden második ember pletykázik. Csak egy módszer volna, a melyvel eredményt lehetne elérni Mindenkinek tessék visszamondani, amit a háta megett pletykáznak. Ezzel a radikális eszközzel lehetne csak kiirtani az aradi pletykát.

Tipp.

Stevan Christov egy új magyar drámairó

(Dr. Müller Vilmos kassai orvos-professzor, az „Apák” című dráma szerzője, leplezi önmagát. — Stevan Christov, vagy Kristóf István a temesvári Arany János társaságban. — Levél Aradra.)

Vannak kvalitásos és nagytehetségű írók, akik szeretnek inkább maradni addig, amíg műveikre a közönség és a kritikusok bírálata végleg rápecséli a siker szignumát. Béérkezett és amivé tollforgatókkal is megtörténik gyakran, hogy idegen név alatt adják a közönség elé munkájukat. (Hogy csak egy legutóbbi magyar példát mondjunk: *Vajda* Ernő már kész és kiforrott drámairó volt, amikor *Sidney* Garrik név alatt játszották a „Szerellem vására” című érdekes darabját.) Most egy még frissebb, érdekes írói önéleplezésről adhatunk hírt, amely nyilván Erdélyszerte feltűnést kelt majd. Kezdjük a legelejen: itt Aradon, az ideai drámai bemutatók között, egyik legnagyobb sikerű és legértékesebb esemény számított a szezonban az „Apák” című színmű, amely egymásután háromszor került színre — és ez nagy szó Aradon, drámában! A cselekménye emek a különös felépítésű, forró levegőjű darabnak egy orvosprofesszor körül mozog, aki kiváló sebész és mégsem tudja visszaadni nagybeteg lányát a viruló életnek. A professzor, — akinek szerepét itt Aradon *Szendrey* Mihály játszta főlényes művészettel — szerződést köt a Halállal és innét fejlődik ki egy végképpen izgalmas, furcsa komédia, amelyben az orvostanár veszt, mert — meghal.

Stevan Christov néven került színre az ötletes darab az aradi színpadon januárban. Mindenki azt hitte, hogy cseh író műve, amit *Müller Vilmos dr. királyi tanácsos, kassai orvosprofesszor* fordított magyarra. Most kiderül, hogy a fordító egyenlő a szerzővel, *Stevan Christov* nem más, mint *Müller Vilmos dr. maga a „fordító”*, viszont *Müller Vilmos dr.*, illetve *Stevan Christov*, azonos *Kristóf István* íróval, aki a temesvári *Arany János társaság* legutóbbi — utódállambeli — novellapályázatán „*A márványkü buzába lött*” című pompás írásával pályázatot nyert. Müller tanár tehát *Kristóf István*, vagy *Stevan Christov* néven ír, egészen új meglátású és irodalmi aranyozású drámákat és elbeszéléseket. Müller dr. ugyanis levelet írt a napokban Aradra, — ahol különben hozzátartozói is élnek. A levélben különös érdekességgé ez a néhány passzus:

„Az *Apák* című dráma szerzője, *Stevan Christov*, illetve *Kristóf István*, — most már bevallhatom — én vagyok. Én rejtoztam ez alatt a név alatt mindaddig, amíg az idő és a közönség nem hozta meg az elismerés szankcióját. De most hogy Isten segítségével Bécsben *Beregi Oszkár* nevéhez tűződik a drámám sikere, a *Volkstheaterben*, — s az őszszel Berlinben *Bassermannal*, Párisban *Sacha Guitry-val* és *Budapesten Hegedüs Gyulával* fog menni a darabom, — most talán szabad letejetnem az álcot, s így mint szerző, köszönöm önnek értékes konferanszát. Talán érdekli még, hogy az *Kristóf István*, aki *Temesváron novellapályázatot nyert*, szintén én vagyok, s az elbeszélést már a magam nevével írtam.

közli folytatásokban a „Prágai Magyar Hirlap.”

Müller Vilmos dr. önéleplezése nagy feltűnést keltett Arad színházi és írói köreiből, annál is inkább, mert a kitűnő író egyik új darabjára, a *Szentivánéji Varázs* című színműre most készül az aradi drámai együttes és kétségtelen, hogy ez a bemutató már egyenesen Müller Vilmos dr. írói nevének hoz újabb színpadi sikert.

Tolvajfogás a parkban.

(Betörő, aki epilepsziát szimulál.)

A park kioszkjának békésen szórakozó vendégseregét különös esemény zavarta meg tegnap este. Tíz óra után egy kopott kinézésű fiatalember furcsa viselkedése vonta magára a vendégek figyelmét. A kioszk bejáratánál hangosan kezdett énekelni és táncolni. A helyen levő rendőrtiszt figyelmes lett a féktelen jókedvűt ilyen szokatlan módon nyilvánító ifjura, aki a nézők nagy mulatságára végig produkálta az összes modern táncokat. A rendőrtiszt hamarosan kiderítette, hogy a táncoló ember *Horváth János* régen körözött betörő. A táncoló legény pedig állandóan őt szimulyzta a zenészek tányéria körül, amelybe szaporán hullottak a letek.

Csak a rendőrtiszt sejtette, hogy mi lefiet az oka a táncprodukcióknak. És jól sejtett. Eppen a legmodernebb tangónál tartott az ifju, amikor elszűnt a tányér mellett és egy ügyes mozdulattal zsebébe gyűrte az összegyűlt pénzt. A rendőrtiszt ezt látva felugrott és a tolvaj vállára tette kezét. A táncoló betörő, amint meglátta az egyenruhát, egy éles kiáltással hanyat vágódott és legurult a kioszk lépcsőjén. A földön hörögve fetrengett epileptikus görcsökben. A rendőrtiszt orvosért sietett és egy rendőrré bizta a szánalmasan vergődő embert. A hogy a rendőrtiszt eltűnt a park sötétjében, a görcsökben vonagló ember felugrott, nekiment a rendőrnök és ütlegelni kezdte, majd megmenekülni akart. Közben azonban megérkezett a rendőrtiszt dr. *Török Dezső* orvossal. A menekülő ember, amint meglátta a vele szembe jövő rendőrtisztet ismét összeesett és az előbbihez hasonlóan vergődött a földön. A helyszínen megjelent orvos úgy találta, hogy *Horváth János* szimulál. Mivel azonban a görcsök nem akartak elmúlni, mentőket hívtak, akik kényszerzubbonyt húztak a fetrenge emberre és beszállították a közkórházba. A közkórház orvosai ma megfigyelték *Horváth János* t. Kiderült, hogy kiváló szakértelemmel szimulálja az epileptikus görcsöket. A különös módon hiukra került betörőt holnap átszállítják a rendőrségre.

— Francia író a magyar kormányzóval. Budapestről táviratozzák: Jean de Bonnefon francia író, aki a párisi Sorbonneon megtartott Petőfi-ünnepség rendezője volt, *Horthy Miklós kormányzó* ma hosszabb ideig tartó kihallgatáson fogadta.

HIREK.

A hősök ünnepe.

(Istentisztelet az aradi templomokban.)

Amint megírta az *Aradi Közlöny*, a város vezetősége testületileg vesz részt a hősök holtnapjainak ünnepén. A város részéről a felekezeti templomokban a következők vesznek részt az istentiszteleteken: a görög keleti templomban dr. *Angel István* polgármester, *Popa Constantin* városi tanácsnok, *Pociolan János* I. kerületi előjáró, *Lucaci Lajos*, *Covacevici Iván*, *Papp Gyula*, *Dolga Imre*, *Comsa Aurél*, *Stupar Antal*, *Mihók János*, *Rucu Demeter*, *Dobron József* és *Mark Vasilie*. A görög katolikus templomban: *Berzován János* főszámvéve, *Herling Gyula* főmérnök és *Vass Barnabás* mérnök, a görög keleti szerb templomban: *Mikosevics Iván* főpénztáros és *Dulovics Oszkár*, a református templomban *Bene Julián*, dr. *Hank Albert* és *Hoffmann János*, a római katolikus templomban: dr. *Jegessy Károly* főügyész, *háró Exterde Kálmán* főszámvéve és *Pittner József*, az ág. evang. templomban: *Freund Ágoston*, *Binder Gyula* és *Hoffmann Viktor*, az izraelita neolog templomban: *Gerő Ármán* és *Grosz Samu*, az izr. ortodox templomban *Mandl Ferenc* és *Fried Miklós*.

Az aradi törvényszék, járásbíróság és ügyészség tagjait a csütörtöki hősök ünnepén testületileg részt vesznek délelőtt 10 órakor a felekezeti templomokban tartandó gyásztiszteletet, majd a várba vonulnak, ahol a hősök sírjára koszorút helyeznek.

Bucurestiből jelentik: A marasesti csataterén egy ismeretlen katonaholttestét exhumálták és a fővárosba szállították, ahol fényes pompa mellett a Carol-parkba temetik. Tegnap délután négy órakor ment végbe az ismeretlen katonaholttestének a Carol-parkba szállították a koporsót, ahol impozáns gyász közepette helyezték el az ismeretlen katonaholttestét a sírba. A gyászműsorban résztvettek a király, a trónörökös, a diplomáciai testület, a hadiárva és özvegyek. Ott voltak a Vitéz Mihály-érdemrenddel kitüntetett katonák. A katonaság százszázada felálltak a park különböző részein. Az iskolák ifjúsága sorfalat állott. Gyásztisztelet mellett engedték le a koporsót a nyitott sírba.

— Lapunk legközelebbi száma a csütörtöki hivatalos munkaszünet miatt szombaton jelenik meg.

— A népszövetség hadserege. Belgrádból jelentik: A minisztertanács tegnap a Népszövetség egy átiratával foglalkozott, amely szerint a Népszövetség saját hadsereget akar felállítani a Balkánon, amelyben résztvennének a szerb csapatok is.

— Erdélyi gyógyszerészek Aradon. A Baia Herculeanán (Herkulesfürdőn) tartandó országos gyógyszerész-kongresszusra utazó erdélyi delegátusok csoportja a program szerint ma Aradra érkezett. A városban Káin és Weisz gyógyszerészek kalauzolták a vendégeket, akik még ma délután tovább utaztak a kongresszus helyére.

— Az angol királyi pár hazaérkezett. Londonból jelentik: Az angol királyi pár hétfőn este Londonba érkezett.

— Kemény Simon verse az *Aradi Közlönyben*. A mai *Aradi Közlönyben* Kemény Simonnak, a kitűnő magyar poétának és újságírónak, „Az Est” munkatársának egy pompás versét adjuk. A vers, amelynek *Falusi pince* a címe, mindeképpen a „Nyugat” finom tolu és színes költőjére emlékeztet. Kemény Simonnak kiterjedt aradi rokonsága van, testvérbátyja az aradi Nasici-cég igazgató-helyettese, *Kemény György*. Egy kicsit aradi író és ezen az alapon a mai magyar irodalom egyik kiválósága.

— A legolcsóbb szórakozás lesz a „Munkás-Otthon” parkünnepélye, amelyet az Eminescu (Baross) parkban és a Marosparton pünkösdi első napján rendeznek d. u. 2 órától este 11 óráig. A sörátor már d. e. fél 11 órakor megnyílik. Elsőrendű sör poharaként 5 lei. A délutáni borozásban kiűnő és első hegyaljai bortokat szolgálnak fel a közönségnek.

— Hol működnek az adóbizottságok? Az aradi adókievőbizottságok egy külön az aradi pénzügyigazgatósághoz érkezett miniszteri távirati rendelkezés értelmében, holnap, csütörtökön, a hősök ünnepén is folytatják munkájukat és csupán két perces szünetet kötelesek tartani. A bizottságok a következő utcákban, illetőleg tereken folytatják munkájukat: az I. a gáji Biele Voivod (Temető)-utcában, a III. a Mocioni (Orzsi)-utca I. számtól csütörtökön és pénteken, a IV. a Bulevardul Regele Ferdinandon (József főherceg-uton és Boros Benitérén) a Victoria Takarékpénztár oldalán egészen a ligetig csütörtökön és pénteken, az V. N. Oncu (Schweidel József)-utcában csütörtökön és pénteken, a VI. csütörtökön az Ecaterina Theodori (Heim Domokos)-utcában és az S. Brancovici (Lázár Vilmos)-utcában, pénteken az Eminescu (Deák Ferenc)-utcában az I. számtól kezdődőleg, a VII. csütörtökön a Soarelui (Zoltán)-utcában pénteken a Plevnei (Árpád)-térén, a VIII. csütörtökön a Vechie (Uj)-utcában, pénteken a Fabriciei (Gyár) utcában, a IX. csütörtökön és pénteken a Raffei (Mihály)-utcában.

— Az ügyvédi kamara közgyűlése. Dr. Marsieu Jusztin, az aradi ügyvédi kamara újjáalakuló közgyűlését május 27-ére hívta össze. Amennyiben a közgyűlés megtartása elé akadályok nem gördülnek, a tisztújító közgyűlésen az aradi ügyvédi kamara újjáalakulása megtörténik. A közgyűlést dr. Moldován Szilviusz törvényszéki elnök, az ügyvédi kamara kormánybiztosa fogja vezetni.

— A radnai templom javára. A tűzvész által sújtott radnai templom és klostrom javára ma a következő adományok folytak be: Mária 100 lei.

— A katonai strandfürdő és a buffet f. hó 20-án, pünkösdi vasárnap megnyílik cigányzenével.

Később kezdődik a középiskolák szünete

(Megérkezett Aradra a katolikus főgimnázium érettségi vizsgájának engedélye. Fischer Aladár gimnáziumi igazgató nyilatkozata.)

Az *Aradi Közlöny* írta meg, hogy az aradi római katolikus gimnázium nyolcadik osztályos növendékei osztályvizsgájának megkezdését, mely május 12-re volt kitűzve, az igazgatóság elhalasztotta. Fischer Aladár igazgató erre vonatkozólag a következőket mondta az *Aradi Közlöny* munkatársának:

— Az Érettségi Szabályzat értelmében az érettségi írásbeli vizsgát május második felében tartandó. Nálunk ősi szokás, hogy a második fél hónapnak rögtön a kezdetén tartjuk az írásbelit, mert így a szóbelire hosszabb idő áll a tanulók rendelkezésére előkészületnek. Az idén is május 21-től kezdődőleg lettek volna az írásbeli vizsgálatok. Korábbra nem lehetett tenni, mert az idén már öt írásbeli tárgy van. Az érettségi írásbelit a VIII. osztály évfárá vizsgálatai előzik meg, e vizsgálatok 12—19. közé voltak helyezve. A múlt napokban azonban rendelet érkezett, melynek értelmében, a tanévet a késői kezdés miatt két héttel meg-

— A vármegyei és városi közalkalmazottak figyelmébe. Az alábbi sorok közlésére kerettünk fel: Az Averescu-kormány felhívására jelentkezett közalkalmazottak közül a vármegyei és városi alkalmazottak ügyét a vármegyén, illetve az egyes városokban intézik el. Ismételt felhívjuk az esküre jelentkezett vármegyei és városi közalkalmazottak figyelmét, hogy a nyugdíj folyósítása iránt a kérvényeket sürgősen adják be. Mindenki magára vessen, ha a kérvény be nem adása miatt rövidséget szenved. Ha a kérvényeket bármely vármegyében vagy városban nem intéznék el, akkor az érdekeltek forduljanak közvetlenül a belügyminiszteriumhoz. A sürgöny útján bejelentett panaszokon felül az írásbeli panaszokat is küldjék be az érdekeltek a miniszteriumba. A vármegyei és városi közalkalmazottak nyugdíj-ügyét a kormány rendelkezésével fogva el kell hová lássák. E kérdésben a közigazgatási bíróságnál is sikerrel lehet orvoslást keresni. A volt állami közalkalmazottak nyugdíj-ügyében a kormány még nem jelölte meg a kérvények elintézésének módját. A beadott nyugdíjkeresek is ebből az okból függőben vannak.

— Házasság. Sziklay Gizi és Horváth Laci folyó hó 19-én, szombaton délután fél 6 órakor tartják esküvőjüket a Minoriták templomában.

Nagyszerű művészeti esemény színhelye lesz pénteken este az aradi nyári szinkor: a színház igazgatóságának egyetlen estére sikerült lekötni Aca da Barbu operaénekesnőt és Nicolescu-Lasu híres operaénekest. A két művész a Faustban lép fel s az aradi közönség a legnagyobb érdeklődéssel tekint a vendégjátékok elé. A művészek a múlt héten a clujji (kolozsvári) magyar színházban vendégszerepeltek, ahol olyan nagy sikert értek el, hogy vendégjátékukat meg kellett hosszabbítani. A péntek esti operaelőadásra jegyek elővételben kaphatók.

— Poloskairással bútorait ne tegye tönkre, hanem végeztesse azt Lovas lakástisztítóval. Vidéki munkát is vállalok. Str. Oituz 111. (Illés u. 30a.)

kell hosszabbítani. Voltaképpen arról van szó, hogy a regatbeli vakáció-rendszer honosították meg egész Románia területén, ahol a szünet július 15-től szeptember 15-ig tart. Természetes következménye e rendeletnek, hogy az érettségi írásbelit is két héttel kell tolni s azzal együtt a vele összehasonlítható osztályvizsgák terminusát is. Megpróbálkoztam azonban azzal, hogy a fensőbb tanhatóságtól speciálisan az idei VIII. osztályra engedélyt kértem a korábbi vizsgáztatásra. A kérésre választ is kaptam a clujji (kolozsvári) tanterületi főigazgatóságtól, mely az idei VIII. osztályra engedélyezte a korábbi vizsgáztatást. *Crisan* Ascaniu az állami gimnázium igazgatója megalakítja a vizsgabizottságot, amelynek tagjai az állami és római katolikus gimnázium tanárai lesznek. A vizsgát ugyanúgy mint a múlt évben, a gimnázium munkahelyiségében vagy szombaton, vagy pedig hétfőn megkezdjük. Az írásbeli érettségi vizsgák június elsején kezdődnek.

— Városi ügyészek ügyvédi gyakorlata. Annak idején megírta az *Aradi Közlöny*, hogy az aradi ügyvédi kamara elutasította a köztisztviselők felvétel iránti kérvényeit és ezért nem folytathatnak ügyvédi gyakorlatot. Dr. Nedelcu Miklós városi ügyész kijelentette munkatársunknak, hogy a városi ügyészek a régi magyar törvények értelmében folytathatnak ügyvédi gyakorlatot. Dr. Jegessy Károly főügyész eddig azért nem élt törvényadta jogával, mert a város ügyei lefoglalták minden idejét. Most, miután be van töltve az ügyészi állás is, nincs akadály az ügyvédi gyakorlat folytatásának.

— Lippán 1913-ban érettségizettek tízéves találkozója május 20-án lesz megtartva.

— Figyelmeztetés a fogorvosokhoz. Arad város orvosi hivatala, rendeletet kapott az egészségügyi vezérigazgatóságtól, amely szerint mindazok, akik akár orvosi diplomájuk alapján a fogászatnak bármely nemét gyakorolják, kötelesek június hó 6. és 19. között kérvényüket a vezérigazgatósághoz benyújtani, ellenkező esetben elvesztenek minden jogot.

— A világhírű „Oseta” harisnya minden színben Kell és Krausz cégnél.

— Élelmiszerek csomagolása. A városi orvosi hivatal újból figyelmezteti úgy a kereskedőket, valamint a közönséget, hogy élelmiszert nyomtatott papírba csomagolni nem szabad. Azokat, akik e rendelkezést nem tartják be, az egészségügyi törvények értelmében, büntetik.

— Az utazó közönség figyelmét felhívjuk, hogy a clujji (kolozsvári) magyar konzulátus pünkösdi két napján az ünnep miatt, az ezt követő kedden pedig költözkedése miatt magyar vizumot nem ad. Ünnep előtti utolsó futár indításunk pénteken lesz. Kelet hírlapiroda.

— A francia tanfolyam könyvei. Az aradi esti tanfolyam igazgatósága kéri mindazokat, akik könyveket kölcsönöztek a francia könyvtárból, hogy azokat a legrovidebb idő alatt — a nyugtá kicserélése ellenében — a „Iusit Vulcan” állami középiskola tanári termében délelőtt folyamán átadják szíveskedjenek.

— Iskolai majális a csálai erdőben. Az összes aradi elemi iskolák növendékei ma kirándultak a csálai erdőbe, ahol majalist rendeztek a tanítótestület vezetésével. A gyermekeket a katonai zenekar kísérte, végig a városban. Az erdőben, estig maradtak és jókedvvel, boldogan élvezték az őszi májusi levegőt. Az ünneplő gyermekeket a délután folyamán meglátogatta Georgescu János prefektus és Popa Constantin városi tanácsnok.

— A városi jeggyár jégszolgáltatása. A városi jeggyárnak ma kellett volna megkezdni a jégszolgáltatást. Előre nem látott üzembavak következtek be, aminek következtében a jégkihordás csak holnap, május 17-én reggel kezdődhetik meg. A mai napot oly módon pótolja előfizetőinek a közüzemek igazgatósága, hogy holnap mindenki kettős adagot kap kárpótlásul és a kinördő közegeknek ennek ellenében a 16. és 17-es számú bádoggertákat kell átadni.

— Ügyvédi iroda megnyitás. Dr. Feisinger Ferenc ügyvédi irodáját Piata Avram Jancu (Szabadság-ter) 3. sz. a. újból megnyitotta.

— Védekezik a csalásért. Feljelentett utazó. Az aradi államrendőrség tegnap letartóztatta Timisoarán (Temesvárott) Heller Ernőt, a visszaélésért feljelentett aradi ügynököt. A letartóztatott embert ma Aradra szállították. Kihallgatása alkalmával tútagozott a vádak ellen és azt állította, hogy a Stiaszny-cég Boszúból jelentette fel. Vallomása szerint a céggel néhány ezer leány elszámolása van és csak azért vádolta sikasztással, mert egy másik konkurrens céghez állott be utazónak. A rendőrség tovább folytatja a nyomozást a letartóztatott utazó ellen.

— Az angol-orosz ellentét. Londonból táviratozzák: Az alsóház, a melynek ülésén Krasznin is megjelent, az angol-orosz viszony kiélesedésével foglalkozott. Mac Donald kifejtette, hogy noha az orosz kormány válasza több pontban nem kielégítő, mégis alapot nyújt a további tárgyalásokra. Neil külügyi államtitkár kiemelte, hogy a szovjet jegyzőke elfogadhatatlan és a szovjet kötelező ígérete ellenére sem szüntette meg az angol területen folytatott bolsevista agitációt. Politikai körök úgy vélik, hogy a két ország között megszakad a diplomáciai viszony. Bonar Law miniszterelnök betegszabadságáról visszatért. Visszatérése nagy feltűnést keltett és úgy tudják, hogy az angol kormány kérte fel az esetleg meginduló angol-orosz tárgyalásokon való részvételre.

— Véresre vert újságíró. Bucarestből jelentik: Cocea újságíró tegnap az utcán megtámadták. Harmac ember rontott rá és véresre verték az újságíró, aki védekezni sem tudott. A támadás valószínűleg azért érte a hírlapíró, mert az utóbbi időben több antidinasztikus cikket írt.

— Nagy tűz egy községben. Bucarestből jelentik: A Brasov (Brasó) melletti Barca községben nagy tűz pusztít. Eddig tizenöt ház és két templom esett a lángok áldozatává.

— Mi megbízható? Szakértők megállapították, hogy Olla gummi az egyedül megbízható övezet.

Cuno kancellárnak nem akad utóda.

(Megfenyegették Stresemann. — A londoni német nagykövet mulasztása.)

Berlinből táviratozzák: A baloldali pártok el vannak tökéve arra, hogy nyomást gyakorolnak a kormányra abban az irányban, adjon olyan választ a jegyzőkre, amely a lehetőség szerint megfelel Anglia követeléseinek. Hírlik, hogy a kormány kész messzire elmenni a garanciák kérdésében. A birodalmi kormány hosszabb minisztertanácsban az angol jegyzőkkel foglalkozott. A birodalomgyűlési pártok elhatározták, hogy befolyást gyakorolnak a német választásokra. Kormányváltásról egyetlen párt sem akar tudni. Az a letelezés, hogy Eberl birodalmi elnök fogadta az államellenes összeesküvés miatt letartóztatott Rohrbach hadnagyot a baloldali pártoknál rossz benyomást keltett. Mégis egy nagy párt sem akar az új kormány alakításában résztvenni. Egy vezető politikus sem óhajt Cuno kancellár helyébe

— A hadmentesség díj fizetése. Az aradi pénzügyigazgatósághoz ma rendelet érkezett, amely szerint a hadmentességi díjakat haladéktalanul be kell fizetni. A befizetések a pénzügyigazgatóság földszint 16. számú szobájában történnek és ezt mindazok kötelesek teljesíteni, akik akár felmentés akár más módon ok következtében katonai szolgálatot nem teljesítettek. A befizetés már most esedékes és ezért az érdekeltek saját érdekében teljesítsék azt mielőbb.

— Madách veje párbajozik. Budapesti tudósítónk jelenti, hogy Lázár Pál sztrigovai földbirtokos, akinek Madách-leány a felesége. Budapesten kardpárbajt vívott Pál Andor, utána pedig Mattyasovszky őrnagyokkal. A párbajban mindkét őrnagy könnyebben megsebesült Lázár Páltól.

— Mástélmillió tüzkár. Campinából jelentik: Az itteni petroleumforrások területén nagy tűz keletkezett, amely mástélmillió kárt okozott. Az Aurora-forrás telepén pusztított a tűz.

— Egy magyar meghatalmazott miniszter balesete. Pozsonyból jelentik: Posvay Virgil meghatalmazott minisztert, a Dunabizottság magyar meghatalmazottját tegnap súlyos baleset érte Pozsonyban. A Dunabizottság palotájában berendezett lakásban gázömlés következett be. Posvaynak az utolsó pillanatban még annyi ereje volt, hogy az ablakot felszakította, azután eszméletlenül esett össze. Amikor rátaláltak, nem tudták magához téríteni, csak jóval később, a szanatóriumban. A vizsgálat megállapította, hogy Posvay lakásán gázcsőrepedés történt. Ugyanebben a szobában tavaly a francia delegátust is hasonló baleset érte, aki szintén csak a véletlenek köszönhetően megmenekült.

— Meggyilkolt képviselő. Prágából táviratozzák: Prága közelében, Beroun városban Jellinek nemzeti szocialista képviselő holttestét fejele felé egy hidszerkezetre akasztva találták. Arcán zúzott sebeket és egyéb sérüléseket állapítottak meg.

lépm. Cuno személyéhez határozottan ragaszkodnak. Stresemann akit kancellárnak emlegetnek, szintén nem vállalkozik. Stresemann, aki beszédében sikraszállt amellett, hogy a jóvátételi konfliktusban békés megoldás létesítendő, fenyegető leveleket kapott, hogy Erzberger sorsára jut.

Berlinből táviratozzák: Diplomáciai körökben hírlik, hogy a német jóvátételi jegyzők nem megfelelő volta nagyrészt annak a következménye, hogy a londoni német nagykövet nem méltatta kellő figyelemben azokat a tanácsokat és utmutatásokat, amelyeket Curzon lord közvetítésével a német kormányhoz intézett. Ezért a nagykövet valószínűleg megvált állásától. Hírlik, hogy a tegnapi minisztertanácsban Rosenberg külügyminiszter felajánlotta lemondását, amit nem fogadtak el.

Jellinek alkalmasint politikai gyilkosság áldozata lett. A képviselő Berounban a községi választásokon élénken agitált.

Londonból jelentik: A Daily Mail lausannei tudósítója jelenti. Az értekezlet a legutóbbi napokban lázas tevékenységet fejt ki. Az értekezlet körében hitelt adnak azoknak a híreszteléseknek, hogyha Lausanneban rövidesen nem jön létre meg egyezés, a görögök a Marica-vonalon megtámadják a törököket. Izmed pasa a Daily Mail tudósítójának kijelentette, hogy a közvélemény megelégette a húzavonát és az értekezlet sürgős befejezését követeli.

— A karlsbadi sakkverseny. Karlsbadból jelentik: A karlsbadi sakkversenyen a mesterek állása a következő: Aljechin, Maróczy, Bogaljubov 9, Niemzovics, Grünfeld, Treybon 8 és fél, Tartakower, Teichmann 8, Jates 7 és fél, Thomas 7. Maróczynek még a következő ellenfelei vannak hátra: Wolff, Aljechin, Bernstein, Bogaljubov, Rubinstein.

Gambetta kortársai.

(Meghalt Freycinet volt francia miniszterelnök.)

Párisból jelenti a Havas-ügynökség: Freycinet volt francia miniszterelnök kilencvenöt éves korában meghalt. Az elhunyt kimagasló alakja volt a régi francia politikai életnek. Freycinet, mint mérnök kezdte pályáját és III. Napoleon bukása után a köztársasági párthoz csatlakozott, melynek vezére, Gambetta felismerte rendkívüli tehetségét és először, mint prefektus szerepelt. Ő szervezte meg a francia tartalékos hadsereget. Gambetta annyira bizott Freycinet lángelméjében, hogy minden intézkedését ugyszólván látatlanul jóváhagyta. A németek diadalai

azonban ő nem volt képes megakadályozni. 1877-ben lett első ízben miniszter és 1879-ben lett Waddington után miniszterelnök és külügyminiszter. Évtizedeken keresztül szívósan tartotta pozícióját és majdnem minden kabinetben vezető szerepet vitt. Ellenfelei „fehér egér”-nek nevezték el és a Panama-affér idejében azzal vádolták, hogy a Panama-társulattól pénzt fogadott el. Freycinet állása akkor vált tarthatatlanná és vissza is vonult a politikai élettől. 1891-ben mérnöki és egészségügyi munkái alapján az Akadémia tagjává választották. Halálával Franciaország legidősebb szereplő politikusa dőlt ki az élők sorából.

Aradi zongoraművészről sikere Temesvárott.

(Fényes Boriska hangversenye.)

Az aradi közönség már többször gyönyörködött Fényes Boriskának, a tehetséges aradi zongoraművésznek brilliáns játékában. Most legutóbb Timisoarán (Temesvárott) vett részt egy nagy szabású művészestélyen. Az aradi művész itt is osztatlan elismerésben részesült egy közönség, mint a sajtó részéről. A temesvári lapok kritikáit alább közöljük.

A „Temesvarer Zeitung” ezeket írja: Alkalmunk volt egy fiatal zongoraművész játékában gyönyörködni, akit csakis oly jelzőkkel illethetünk, amilyenekkel igazi tehetségeket szokás. Fényes Boriska kisasszony csakugyan érdemessé vált erre, az ő neve már a közeli jövőben messze vidéken lesz ismert és közbecsült és nyilvánvaló lett mindjárt Chopin nagy B. moll Scherzojánál. Fényes Boriska a zongoratechnikában és zenei kifejezésekben ragyogó zenei műbe, a maga művészi egyéniségét vitte bele. Elbájoló volt nézni, miként bontogatja szárnyait egy most felemelkedő igazi tehetség, s hogy a fiatal, már magában véve is bájos megjelenésű aradi urhölgy felve belső izgalommal, teljes művészi felkészültséggel és fényvel, miként futtatta ujjait a billentyűkön, hol erős férfias határozottsággal, hol megkönnyű fuvallom lengedezéseként, a melyet a nagyszerű színezés és a külső hatás tetőzött be. Tetőpontra hágott a tetszés Liszt: Hárfá-Etudejénél és Brams Rhapsodiájánál, amelyeknél a virtuozitási és zenei lélek biztos átértésével egészen magával ragadta hallgatóit.

A Temesvarer Volksblatt kritikája ez: Az est fénypontja Fényes Boriska aradi zongoraművész fellépése volt. A fiatal művész képességeivel egészen rendkívüli zenei értékeket csalt ki a hangszerből. Rendkívüli tehetség párosult nála a legcsodálatosabb technikai készséggel: az ő stílusos előadásmódora az előadott műnek minden finomságát és zenei értékét kidomborította. A közönség nagy ovációban részesítette a művészt.

A Schwäbische Volkspresse így írt: Egészen elbűvölő volt Fényes Boriskának, a fiatal aradi művésznek zongorajátéka, aki az első részben Brahms Rapsodiáját adta elő tökéletes technikai készséggel, amellyel óriási tetszést aratott, míg a második részben Liszt: Hárfá-etude-jével és Chopin B. moll Scherzojával ért a nagy sikert.

„Jézus élete és halála” Színes felvétel ma szombaton és vasárnap máj 22. Apolloban

HIREK.

A hősök napja Aradon.

(Gyászistentisztelet. — Koszoruk a hősök sírjain.)

Május 17-ikét a hősök napját kegyelettel ünnepelte meg Arad lakossága is. A házakat lobogódiszbe öltöztették és az üzletek egész nap zárva voltak. Az iskolákban szünetelt a tanítás. Délelőtt tíz óra kor az összes aradi felekezeti templomokban gyászistentiszteletet tartottak, amelyeken a hatóságok testületileg vettek részt. Az iskolákban a tanárok beszédet mondtak az ünnep jelentőségéről. Az iskolákból a templomokba vonultak és ott a diákok csoportosan vettek részt a gyászistentiszteleten. A görög keleti székesegyházban Craciun lelkész tartott misét. A katolikus templomban Lakatos Ottó dr. misézett, az evangélikus templomban Frint Lajos, a református templomban Csécsé Imre, a zsidó templomban pedig Herczeg Sándor rabbi tartott istentiszteletet. A templomokból az ünneplők a Catedraei (Tököly)térre vonultak és onnan a Metianu (Forray) utcán keresztül mentek a várba, ahol koszorút helyeztek a hősök emlékoszlopára. A hatóság vezetői közül jelen voltak Georgescu János vezérfelügyelő, prefektus, Manu György generális, Robu János dr. főpolgármester, Grilla Ovidiu rendőrprefektus, Germán Joe alispán, Moldován Szilviusz dr. törvényszéki elnök, Margineantiu Titusz pénzügyigazgató, Angel István dr. polgármester, Meculescu Sándor és Fikber Károly dr. főügyészek, Moldován József tanfelügyelő, az összes közép és elemi iskolák igazgatói és tanári kara, az aradi törvényszék, járásbíró és ügyészség tagjai, a városi és a megyei tisztviselők. Pontban délben tizenkét órakor két percre mindenhol a folytatódó üzemekben megállt a munka, a vonatok is megálltak és a gyárak szirénái két percig bugtak. A hősök emlékoszlopánál Popa Constantin kulturtanácsnok mondott mély gondolatokban gazdag beszédet és a város nevében helyezte koszorút az oszlopra. A város vezetősége a micelacai hősök temetőjében és a szerb temetőben is koszorút helyezett a hősök sírhantjára. Az iskolák növendékei délután a Kulturpalota nagytermében műsoros előadást rendeztek nagyszámú közönség előtt, a színházban pedig két előadást tartottak.

— **A bucurestii gyászünnepe.** Bucurestiből jelentik: Tegnap nagyszabású ünnepségek között ment végbe az ismeretlen katona temetése, melyen ugyszólván az egész főváros közönsége részt vett. Az istentisztelet után Ferdinánd király rövid beszéd kíséretében koszorút helyezett a sírra. Ezután a király előtt elvonultak az ünnepségen résztvevő katonai osztagok. (Rador.)

— Dr. Angel polgármestert Bucurestibe hívták. Ma délelőtt távirat érkezett a belügyminisztériumtól a város vezetőségéhez, amelyben dr. Angel István polgármestert május 21-től kezdve harminc napra Bucurestibe rendelték. A távirat nem okolja meg a polgármester berendelését, de valószínűnek tartják, hogy összefüggésben van a közigazgatási törvény módosításával. Dr. Angel István polgármester már évtizedek óta áll a közigazgatás szolgálatában és mint szaktekintély értékes tanácsokkal járulhat a törvény tervezet megalkotásához.

— **Ujból elhalasztották a kat. főgimnázium vizsgáit.** Tegnap számunkban megírtuk, hogy az aradi katolikus gimnáziumhoz a timisoarai (temesvári) tankerületi főigazgatóságtól vizsgarendelet érkezett, mely megadta az engedélyt a VIII. osztálybeli tanulók osztályvizsgájának megkezdésére. Ma a tegnapival ellentétes újabb rendelkezés érkezett a közoktatásügyi minisztériumtól, amely a VIII. osztály vizsgáinak befejezési terminusát az egész ország területére június 9-ében állapította meg, az írásheli érettségi vizsgák június 15-én kezdődnek, a gimnázium évváró ünnepélye pedig július 10-én lesz. A jövő tanév szeptember 10-én kezdődik. Fischer Aladár igazgató az új rendelet alapján a már kitűzött vizsgákat elhalasztotta.

— **Gyermekek öröme.** A „Munkás Otthon” pünkösdi első napján az Eminescu Baros parkban és a Maros-parton megtartandó parkünnepélyén a következő gyermekversenyek lesznek: zsák-tánc, futóverseny tojással, béka-ugrás, taligaverseny, kínai hordszék és zsákfutás, rendezői: Blédy Boldizsár. A szépségverseny díjai a Butor Szövetkezet kirakatában láthatók. Női I. díj: 1 pár divat cipő. Női II. díj: 1 kosárka liqueur. Leányka díj: 1 francia baba. Fiu díj: 1 hinta ló. A parkünnepély délután 2 órától este 11 óráig tart. Kedvezőtlen idő esetén a parkünnepély 21-én pünkösdi 2-ik napján lesz megtartva.

— **Hol működnek az adóbizottságok?** Az aradi adóketőbizottságok holnap szombaton a következő utcákban, illetőleg tereken folytatják munkájukat: az I. Gájban, a III. a Mocioni (Orczy)-utcában a 23. számtól a páratlan oldalon és azután a páros oldalon, a IV. a Bulevardul Regele Ferdinánd (József főherceg-ut) 10. sz. től a liget felé a baloldalon a ligetig, a VI. a George Lazar (Simonyi)-utcában az 1. számtól a VII. a Plevnei (Árpád)-téren, a Sinagoga (Chorin Áron)-utcában, a VIII. a Fabriciei (Gyár)-utcában és a IX. a Rahovai (Mihály)-utcában.

— **Eljegyzés.** Trunner Oszkár (Budapest) és Nyegre Tinike (Arad) jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Házasság.** Gebey Mancika és Ksekutz László folyó hó 19-én, szombaton 5 órakor tartják esküvőjüket a minoriták templomában.

— **Tűzoltó-mulatság.** A ghioroci (gyoroki) önkéntes tűzoltó-egylet május hó 21-én, pünkösdi másodnapján Schmidt Tamás vendéglős kerthelyiségében, saját felszerelése alapja javára táncmulatságot rendez.

Ujabb titokzatos gyilkosság Galsán

(Az öngyilkos nábob özvegyét felakasztva találták.)

Körülbelül két évvel ezelőtt Galsán gyilkosság történt, amelynek vádfoltjait azonban a büntető törvényszék bizonyítékok hiányában felmentette. Az 1921. nyarán egy forró júniusi reggelen Japa György dúsgazdag galsai gazdálkodót szobájában felakasztva találták. A csendőrségi és az orvosi vizsgálat megállapította, hogy Japa György ismeretlen okokból öngyilkosságot követett el, jelentést tettek az aradi királyi ügyészségnek, amely ennek alapján megadta a temetési engedélyt. Félév múlva arról kezdtek suttogni Galsán, hogy a nábob nem is lett öngyilkos, hanem hogy vagyonát elkaparintasság, meggyilkolták. Névtelen feljelentés alapján a hírről tudomást szerzett a vizsgálóbíró is, amely ügyészi indítványra elrendelte a hulla exhumálását, a mi meg is történt. Az exhumálás alkalmával a törvényszék orvosszakértői megállapították, hogy Japa György tényleg gyilkosságnak esett áldozatul. A gyanu Japa feleségére és vejére irányult, akiket le is tartóztattak. Mindkettő hosszabb ideig vizsgálati fogságban volt. A főtárgyaláson a vádat bizonyítékok híján elejtette az ügyészség és így az annak idején nagy port vert Japa-ügy befejezést nyert. A galsai gyilkosság ma ismét foglalkoztatta az aradi királyi ügyészséget. A galsai csendőrség ugyanis azt jelentette az ügyészségnek, hogy özvegy Japa Györgyné ma reggel szobájában felakasztva holtan találták. Az ügyészségben mindjárt elővették az

ezelőtt két évvel történt gyilkosság iratait, és a galsai csendőrség jelentéséből megállapították, hogy az öngyilkosság éppen olyan módon történt, mint azelőtt a két évvel ezelőtti. Japáné ugyanarra a szegre akasztotta fel magát, melyen a férje lett öngyilkos, a párna épp úgy volt a földön összehányva, mint annak idején és hogy a holttesten súlyos külső sérülések nyomai látszanak, mint két évvel ezelőtt Japa Györgyön. Kétségtelennek látszik, hogy Japa Györgyné szintén gyilkosságnak esett áldozatul és ezért a siriai (világosi) járásbírósgot bizták meg a boncolás megejtésével.

A délutáni órákban a csendőrség újabb jelentést küldött a királyi ügyészségnek, melyben azt jelenti, hogy az ajtón és az éléskamrában vérmegnyomokat találtak, amelyek valószínűvé teszik, hogy a gyilkosok az éléskamrában végeztek Japa Györgynével, a véres hullát lemosva vitték be a szobába ahol felakasztották. A beszállítás közben tapadhattak a vérmegnyomok az ajtóra, amit a gyilkosoknak már nem volt idejük lemosni. A csendőrség Japa Györgyné haragos rokonait letartóztatta. Valószínűnek látszik, hogy a gyilkosságot ugyanaz a rokon követte el, aki 1921 júniusában már bestiális módon kioltotta Japa György életét. Mivel akkor a földi igazságszolgáltatás sújtó karmai közül sikerült kiszabadulnia, azt hitte, hogy újabb szörnyű bűnéért sem fog bűnhődni.

— **A német elnök Frankfurtban.** Berlinből táviratozzák: Ebert birodalmi elnök ma Frankfurtba utazik az első német nemzetgyűlés megnyitásának hetvenötödik évfordulóján tartandó nagyszabású ünnepségek megnyitására.

— **Telefon-javítás engedéllyel.** Az aradi posta, távirat és távbeszélő építő osztályának vezetője felhívja a távbeszélőelőfizetőket figyelmükre, hogy bármilyen távbeszélő szerelési, javítási és áthelyezési munkálatokat csak az ő előzetes írásbeli hozzájárulásával végezhetnek akkor is, ha azokat magáncégekkel végeztetik.

— **Eskütétel.** Radur Mózes dr. ügyvéd, ma a törvényszék teljes ülése előtt letette a hivatali esküt.

— **Román, magyar, német irodalom** újdonságai naponta érkeznek a Kelet hírlapirodába.

— **Haladás-előadás** hétfőn délután, 21-én, Ghiorocon (Gyorokon) lesz.

— **Felemelték a repatriálók vizum díját.** Az aradi repatriáló hivatalhoz ma értesítés érkezett a clujji (kolozsvári) magyar konzulátustól, amely szerint a repatriáló utlevelek vizumdíját az aranykorona értékének emelkedése következtében felemelték. A rendes vizumdíj eddig 270 lei volt, ezután 396 lei, az ugynevezett kis díj, amelyet a bebizonyított szegények fizetnek, az eddigi 30 lei helyett 45 lei.

— **Diana sósborszesz** mindenkinek nélkülözhetetlen.

— **A borbély- és fodrászüzletek** pünkösdi vasárnapján egész nap zárva lesznek.

— **Döntés a Heppes-féle lakás ügyében.** Emlékeztetése azok a harcok, amelyek a Minorita-palotában levő volt Heppes-féle lakás ügyében folytak. Nachtnébel László CFR. mérnök tudvalevőleg engedély nélkül költözött be a lakásba, amiért a lakbérleti bizottság és másodfokon a törvényszék elrendelte a kilakoltatását és a lakásra kiírta a pályázatot. A lakásra 34 jelentkező akadt, köztük Nachtnébel is, aki bentmaradt a lakásban. A lakbérleti bizottság tizennelvenzor tárgyalta ezt a lakásügyet, de nem tudott dönteni. Végre a mai tárgyaláson, miután az ügy aktáit bekérte a törvényszéktől és a lakást üresnek nyilvánítván, Nestor Romulus görög keleti román lelkésznek ítélte oda.

— **Tisztviselők kerestetnek.** A mértékhiitelesítő hivatalba románul tudó tisztviselők felvételnek. Bővebbet Gozsdu-utca 8.

— **Uj trafik-engedélyek.** Az aradi monopofelügyelőségen 2 clujji (kolozsvári) monopolvezérigazgatóságtól ma leirat érkezett, amely szerint a következők kaptak Aradon új trafik nyitására engedélyt: Schwarf Izidor, Ristrih Mária, Cservenka József, Veress László, Popovici Teofil, Kovács Lajos, Illés András, Kállay Nándorné, Zsivanov Milan, a feregyházi gazdák szövetkezete és Liszkay Pál. A kiállított engedélyeket a felügyelőség a napokban fogja kikézbessíteni az érdekelteknek.

— **A katonai strandfürdő és a buffet** hó 20-án, pünkösdi vasárnap megnyílik cigányzenével.

— Mussolini a német nagykövet ebédjén. Rómából táviratozzák: Mussolini miniszterelnök ma részt vett Neurath német nagykövet ebédjén, amelyet a német nagykövet az olasz miniszterelnök tiszteletére rendezett. Az ebéd jelen voltak Anglia nagykövete, Svájc, Hollandia és Magyarország követei feleségeikkel és Contarini külügyminiszteri főtitkár.

— Adományok. A radnai templom újjáépítésére ma a következő adományok érkeztek be lapunk kiadóhivatalához: N. A. 100 lei, N. Kelecsényi Etelka 100 lei, Kelecsényi Ella 100 lei, a tűz oltásakor mártírhálált szenvedett tűzoltó támasz nélkül maradt családja számára N. A. 10. N. Kelecsényi Etelka 10. Kelecsényi Ella 10 lei. Az adományokat kiadóhivatalunk illetékes helyre eljuttatja.

— Rotschild megvette az anatóliai vasutakat. Londonból jelentik: Egy angol-svájci bankerdeklettség Rotschild vezetésével megvette Törökországtól az anatóliai vasutakat és a Bagdadig kiépített szárnyvonalat. Ebben az üzletben Anglia részese-dése 90, Svájcé 10 százalék. Ez az első pakium, amit Anglia az új Törökországban biztosított magának.

— Lord Carnarvon hagyatéka. Londonból jelentik: Lord Carnarvon, a nemrégien elhunyt mecénás, aki Tutankhamen fáraó sírjának feltárását is finanszírozta, végrendeletében arra kéri a feleségét, hogy amennyiben egyes egyiptomi régiségeket el akarnának adni, előbb ajánlja fel megfelelő áron a British múzeumnak. Kutató munkatársának, Carternek 500.000 fontot hagyományozott.

— Hirtelen halál. Papp Zsigmond 64 éves napszámos ma hajnalban a villanytelepen munka közben hirtelen meghalt. A rendőrség megállapította, hogy az öreg munkást asztma-roham közben szívszélhűdés érte és ez okozta halálát. Az ügyészség megadta a temetési engedélyt.

— Polóskairtással butorait ne tegye tönkre, hanem végeztesse azt Lovas lakásbiztosítással. Vidéki munkát is vállalok. Str. Oituz 111. (Illés-u. 30a.)

Sport.

Olimpia - AAC 1 : 1 (1 : 0)

(Barátságos mérkőzés.)

A mérkőzés alatt az AAC. csapata volt fölényben, mégis a lelkesen játszó Olimpia szerzi meg a vezetést Kárpáti szabadrugásából, melyet az AAC-nak csak a második félidőben sikerült egyenlíteni Szabó révén. Bíró Mittermayer.

ATE-Glória CFR 0:0 Barátságos mérkőzés. A Glória CFR. 4. az ATE. 1 tartalékkal játszott, de így is szép játékot mutattak a csapatok. Az ATE-ban először játszott Rémay II. center, kitűnő technikájú játékos, elsőrangú labdaosztozó, de a csatársor ma is fukarkodott a lövésekkel és így az ő munkája is hiábavalóvá vált. Különben a csapatban ma is csak a védelem volt jó. A Glória CFR. csapatában is főleg a védelem, valamint a fedezetsor tűnt ki. A mérkőzés mindennemű mélyéig meztartott volt, az ATE. csatárainak volt több alkalma a goallovésre. Egyénileg a Glória CFR.-ben Klein, Mágori, Bali, Papp, Szabó és Vajda, az ATE-ban Rémay I., Dörner, Harangozó, Rémay II. és Weichelt voltak a legjobbak. Bíró Pálinkás.

ATT II.—Glória CFR II. 0:0

Kereskedelmi—Tanítóképző 1:0 (0:0). A goalt Gyebrovsky rugta. Moise Nicoara—Szakiskola 0:0.

— A magyar kupa-döntő. Budapestről táviratozzák: Szerdán délután mérköztek az UTE. és a Vasas a magyar kupa döntőjéért a Margitszigeten négyezer néző előtt. Az UTE. biztos győztesként indult a küzdelemben a tartalékos Vasasokkal szemben. A Vasas csatársor nagyszerűen működött. A mérkőzést az UTE. nyerte meg 1:0 arányban eredménytelen félidő után.

— Pünkösdi körmérkőzések az AAC. rendezésében. Kadima—MTK. és TMTE—AAC. vasárnap d. u. 4 órai kezdettel az AAC. Str. Theodor Serb (Török Gábor-utcai) sporttelepén. Hétfőn d. u. 4 órai kezdettel a két győztes és a két vesztes fél játszik.

Közgazdaság.

A valutapiac.

Aradi valutaárak. (Május 18.) Francia frank 1380, svájci frank 3750, dollár 206, dinár 2.05, szokol 6, márka 0.0075, lira 9.80, angol font 940, magyar korona 0.03.50, osztrák korona 0.0028. **Kifizetések:** Budapest belöldi 33, külföldi 26, Bécs 340, Berlin 0.0045, London 950, Zürich 37, Prága 6.13, Milano 10, Belgrád 2.20, Páris 13.75, Newyork 206.50.

Bucurestli tőzsdézárás. (Május 18.) **Kifizetések:** Páris 13.55, Berlin 0.0047, London 945, Newyork 204, Milano 10, Zürich 37.10, Bécs 0.02970, Prága 6.13, Budapest 0.04.10. **Valuták:** Napoleon 780, márka 0.0080, léva 1.55, török lira 1.40, angol font 962, francia frank 13.70, svájci frank 37.50, lira 10, drachma 2.50, dinár 2, dollár 205, lengyel márka 0.0048, osztrák korona 0.0030, magyar korona 0.0380 szokol 6.

Zürichi nyitás. (Május 18.) Berlin 0.0119, Amsterdam 21725, Newyork 554.75, London 25.66, Páris 37.00, Milano 26.9750, Prága 16.5450, Budapest 0.10.50, Varsó 0.0116, Bécs 0.0078.1250, bélyegzett 0.0078.

Zürichi zárás. (Május 18.) Berlin 0.0120, Amsterdam 217.50, Newyork 555, London 25.66, Páris 37.0250, Milano 26.97150, Prága 16.54, Budapest 0.10.3750, Varsó 0.0116, Bécs 0.007825.

Bucurestli devizaközpont legyzésel. (Május 18.) Napoleon 19800, Amsterdam 2042—2102, Belgrád 54—56, Berlin 11—13, márka 12—14, Bucuresti-lel 25.50—27.50, London 24125—24725, angol font 24150—24750, Milano 254—264, lira 259—269, Newyork 52.20—56.70, dollár 52640—5390, Páris 348—358, francia frank 353—363, Prága-szo Kol 152—162, Varsó-lengyel márka 1140—1260, Bécs-osztrák korona 0.7.40—7.70, Zürich-svájci frank 950—980.

Bécsi hivatalos árfolyamok. (Május 18.) Prága 2122, Belgrád 740, Budapest 13.25, Varsó 1.48, Milano 34.40, Bucuresti 352, London 328200, Newyork 71710, Páris 4745, Zürich 12810, Berlin 1.46, Amsterdam 27850.

— A piaci árak. A mai hetipiac élénk volt. Az élelmicikkek maximális áron alul keltek el. Az élőállatpiacon nagy felhajtás mellett nagy kereslet volt. Az árak a következőképpen alakultak: marha 9—11, borjú 16—18, sertés 27—31 lei volt kilogrammonként élősulvban.

CONVOCARE

Domnii Actionari ai Societății Anonime Economice și Industriale din Pâncota sunt convocați în

adunarea generală ordinară în localul Societății în Pâncota, pe ziua de 28 Maiu 1923 la oarele 3. d. m. Ordinea de zi: 1. Raportul Direcțiunei asupra anului de gestiune 1922. 2. Raportul domitetului de supraveghere asupra anului de gestiune 1922. 3. Stabilirea bilanțului și contului de profit și pierdere al anului de gestiune 1922 și decidera asupra rezultatului de gestiune. 4. Decidera asupra absoluturului ce urmează a fi dat direcțiunei și comitetului de supraveghere. 5. Stabilirea onorariului comitetului de supraveghere pe anul de gestiune 1922. 6. Alegerea membrilor în Direcțiune. 7. Alegerea membrilor în Comisiunea de supraveghere. — Direcțiune face atenți facționarii, că în conformitate cu paragraful 9 din statute posesiunea a 20 acțiunii îndreptățește la un vot, însă numai în același caz, dacă acțiunile respectiv și-a depus acțiunile cu cel puțin 6 zile înainte adunării generale. Depunerea se va face la casiera societății anonime economice și industriale din Pâncota, sau la Banca Chrissoveloni le București sau la Banca Agricolă și Industrială din Pâncota. Rapoartele direcțiunei și ale comitetului de supraveghere, bilanțul, contul de profit și pierdere asupra anului de gestiune 1922 stau în localul societății anonime la dispozițiunea onoraților acționari. Dat la Pâncota, la 6 Maiu.

Direcțiunea.

Cont bilanț la 31. Decembrie 1922. Active: Imobile: 7,245.065.08 Lei. Cassa: 256,200.25 Lei. Hărții de valoare: 26.500.— Lei. Debitori: 8,334.306.38 Lei. Provisiuni: 8,107.233.09 Lei. Pierdere: 71.174.80 Lei. Total: 24,040.479.60 Lei. Passive: Capitalul social: 5,000.000.— Lei. Reserve pentru scăderea valorilor: 643.852.06 Lei. Creditori: 18,396.627.54 Lei. Total: 24,040.479 Lei 60 bani.

Cont de profit și pierdere la 31. Decembrie 1922. Esire: Cheltueli: 3,036.312.36 Lei. Descrierea scăderilor de valoare: 25.426.82 Lei. Creanțe incassabile: 63.395.49 Lei. Reportul pierderei: 1.900.85 Lei. Total: 3,127.035.52 Lei. Intrare: Resultat brut: 3,055.860.72 Lei. Pierdere: 71.174.80 Lei. Total: 3,127.035 Lei 52 bani.

MEGHIVÓ

a Societate Anonima Economica și Industrială din Pâncota pancotai bej. cégnek 1923. évi május hó 28-án déltán 3 órakor Pankotán a saját intézeti helyiségeiben megtartandó

rendes közgyűlésére.

amelynek tárgysorozata a következő: 1. Az igazgatóság jelentése az 1922. üzletéről. 2. A felügyelő-bizottság jelentése az 1922. üzletéről. 3. Az 1922. üzletévi mérleg és nyereség és veszteség száma megállapítása és határozathozatal a mutatkozó üzleteredmény felett. 4. Határozathozatal az igazgatóságnak és a felügyelő-bizottságnak adandó felmentvény felett. 5. A felügyelő-bizottság 1922. üzletévi tiszteletdíjának megállapítása. 6. Igazgatósági tagok választása. 7. Felügyelő-bizottsági tagok választása. — Az Igazgatóság figyelemzetti a részvényeseket, hogy az alapszabályok 9. §-sa szerint 20 részvény birtoka ad egy szavazatot, de csak abban az esetben, ha az illető részvényes részvényeit legalább 6 nappal a közgyűlés előtt letétbe helyezte. A letétbe helyezés vagy Pâncotán a részvénytársaság pénztáránál, vagy pedig Bucurestiben a Banca Chrissoveloni-nál vagy Pâncotán a Banca Agricolă și Industrială-nál din Pâncota eszközöndő. Az igazgatóság és a felügyelő-bizottság jelentései, az 1922. üzletévi mérleg és nyereség- és veszteség-száma a részvénytársaság üzlethelyiségében a részvényeseknek rendelkezésére állanak. Kelt Pâncotán, 1923. évi május hó 6. napján.

Az Igazgatóság.

Mérleg-számla 1922. december 31-én. Vagyon: Ingatlanok 7,245.065 Lei 03 bani. Pénztár: 256,200.25 Lei. Értékpapírok: 26,500.— Lei. Adósok: 8,334.306.38 Lei. Készletek: 8,107.233.09 Lei. Veszteség: 71,174.80 Lei. Összesen: 24,040.479 Lei 60 bani. Teher: Részvénytársaság 5,000.000.— Lei. Értékcsökkenési tartalék 643,852.06 Lei. Hitelezők 18,396.627.54 Lei. Összesen 24,040.479.60 Lei.

Nyereség- és veszteség-számla 1922. december 31-én. Kiadás: Költségek 3,036.312.36 Lei. Értékcsökkenési leírás 25,426.82 Lei. Behajthatatlan követelések 63,395.49 Lei. Veszteség áthozat 1,900.85 Lei. Összesen 3,127.035.52 Lei. Bevétel: Brutto eredmény 3,055.860.72 Lei. Veszteség 71,174.80 Lei. Összesen 3,127.035.52 Lei. 2802

JACK

a csodamajom

szerepel szombaton és vasárnap

az

Urániumban.

18748

Radio Hírlevél Iroda 2687/a. sz.

Mozi.

Jack, a csodamajom szerepel abban a páratlanul izgalmas cirkuszdrámában, amely pénteken került bemutatásra az Urániában. A szenzációs Albertini-film, amelynek a cirkuszfenomén a címe, hat felvonáson keresztül szinte szokatlannal nagyszerű, minden fázisában lebilincselően érdekes történetet visz a vászonra, egy artistának, — akit becéző névvel a cirkuszfenoménnak neveznek — megrázó élettragédiáját. A cirkuszfenomén még szombatop és pünkösdi vasárnapján marad az Uránia műsorán.

A pünkösdi ünnepét megelőző napokon monumentális nemcsak méreteiben, de eszmei tartalmában is mélységesen megrázó filmet hozott színre az Apolló. A Jézus élete, ez a megrendítően, lelkeket felemelően nagyszerű film az Istenember egész életét, halálát, megdicsőülését hozza elénk. A nagykoncepciójú, megragadó erejű biblikus történet, amely eddigi előadásain végtelenül nagy sikereket közepette pergett, még szombatop és vasárnap látható az Apollóban.

— Repülőgépen az északi sarkra. Londonból jelentik: Amundsen, a híres sarkkutató előkészületeket tesz, hogy június közepén repülőgépen utazzék az északi sarkra.

A szerkesztésért:
KAROLY JOZSEF
felel.
Cenzurat:
IOAN NICHIN.

NYILTTER.

Az ezen rovat alatt közölttekért nem vállalunk felelősséget.

Ertesítés.

Ertesítem az igen tisztelt hölgy közönséget, hogy női divattermet véglegesen beszüntetem. Igen köszönöm a hosszú éveken át tanúsított jóindulatukat és pártfogásukat.

Igen tisztelt kollegáimnak és ismerőseimnek is ezúton mondom búcsút.

Egyben felhívom figyelmüket mindazoknak, kiknek bármilyen elintézni való dolguk, vagy kivándorlási igazolványra szükségük van Amerikából, vagyis New-Yorkból, szívesen állok rendelkezésükre június 10-ig.

13128

Tisztelettel
LINCZER MÁRTON,
angol női szabó.

Piața Plevnei (Árpád-tér) 4.

RÉZKÉNPOR

Dobiaschi-Dörner cégnél, Arad.

iroda és raktár: Str. Episc. D. Radu (Magyar-u.) 3. Telefon 165
a kir. ampelologiai intézet előírása szerint készít, garantált 12%
réztartalom, calcinált (vizmentesített) áru 13838

az „**AURORA**” éther és vegyipar r.-t., Oradea-
mare szavatolt gyártmánya.

Tisztviselők, iparosok bevásárlási helye:

Muzzay József férfi-, fiu- és gyermekruha-telepe, városi
színház főbejáratával szemben. 2631

Férfi öltöny gyapju kelméből	Lei 980.—
Fiu öltöny gyapju kelméből	Lei 820.—
Férfi öltöny la angol szövetből	Lei 1250.—
Fiu öltöny la angol szövetből	Lei 980.—
Férfi öltöny la kamgarn kelméből	Lei 1900.—
Férfi Raglán gyapju kelméből	Lei 1050.—
Fiu Raglán gyapju kelméből	Lei 920.—
Vászon öltöny valódi lenvászonból minden színben	Lei 1150.—
Porköppeny minden számban	Lei 350.—
Gummi köppeny la minőség	Lei 850.—
Gyermek vászon costum	Lei 850.—

Börkabát különlegességek, angol és német gyártmányú szövetek.

A sifilis legújabb kezelési módja

a bismuth alapon készített

„TREPOLLAL”

Bevezették a párisi Pasteur-intézet orvosai Szazeyac és Levaditi.

A párisi közegészségügyi tanács által elfogadva. A román egészségügyi vezérigazgatóság által jóváhagyva. A kezelés csak néhány izom közé való fecskendezésből áll. Nem fájdalmas, mérgezésmentes, nem hagynak maguk után stomatitist és teljesen veszélymentesek. A „TREPOLLAL” való kezelés után visszaesés kizárva. Főképviselek egy Nagyrománia részére:

„Oficiul economie al Romaniei” S. A.

BUCUREȘTI, Bvdul Domniței No. 12. Telefon 9187.

Kapható a nagyobb gyógyszerárakban és drogueriákban.

Apró hirdetések

Lakás.

KÉZIMUNKÁ teremnek alkalmas nagyobb helyiséget, vagy több szobás lakást keresek a belvárosban. Cim: Wallinger hirdetőjében. 13254

KÉTSZOBÁS lakást július 1-re keresek. Cim a kiadóban. 2772

NAGYVÁRADAI AGRÁR TAKARÉK-PÉNZTÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

Devizakötésekre jogosított bank
Legelőnyösebben és leggyorsabban teljesít vételi és eladási megbízásokat az összes külföldi piacokra.
Valutákat vesz és elad. 2718

Telefon: 6-58, 6-14, 6-62.

Sinek mentén

gyáralapításra alkalmas nagy elfogalható magánház kétholdas telekkel olcsón eladó. 13255
Bővebbet: WALLINGER. IRODÁBAN.

Prima angol 3 szállólevél védjegytű, 99%-os

Rézgálic

valamint vörösréz

permetező

olcsó áron kapható

I. Nacht

fémnagykereskedőnél
Arad, Buiv. Regele Ferd. 28.
(Boros Beni-tér.)

Telefon 570. 18126

Köszönet Kokszt

prompt szállít üzemek, téglagyárak és szénagyárak részére

FERROCARBON

szénkereskedelmi társaság, szénbányák kizárólagos képviselői

Centrala: Timisioara.

Agrárpalota. Telefon 9.

18858

Expositura: Petroseni.

Telefon 41.

Figyelem! Harzáné Bihari Ilona női divatsalonját Str. N. Filipesu (Flórián-u.) 10. alól Str. Caragiale 28. (Gaiki Gergely-u 12.) alá helyezte át.

Brilliansárut, gyöngyöt, platinát, arany és ezüst árukat és hamis fogsorokat magas áron veszek: **Kun ékszerész, Arad.**

Török ládagyára ARAD, Calea Bihorulul (Nagyvárad-ut) 3. Rendelésre pontosan szállít minden mérethben **vasuti és postaládákat.**

Apró hirdetések.

Házasság.

GYÁRI, 27 éves műszerész, havi 5000 Lei fizetéssel nőül venne oly leányt, vagy asszonyt, kinek 30.000 Lei hozománya van. Leveleket „Boldogság” címen Uranus, főpostával szemben továbbít. 13029

Alkalmazás.

ÜGYES, önálló varróleányok magas fizetéssel felvételnek Fortuna női konfécios üzletében Strada Colonel Pirici (Vörösmarty-utca) 3. 2725

ÖVADÉKKAL rendelkező intelligens fiatalleány inkasszói és akvizitási teendők elvégzésére felvétetik. Adánlatok „Megbízható” jelige alatt a kiadóba kerülnek. 1100

ÜGYES mindenek főzőné bejáróné mellé felvétetik. Cim a kiadóhivatalban. 2749

KERESÉK fogtechnikus segédet, ki egy a kaucsuk, mint az aranyműködésben önállóan tud dolgozni. Adánlatokat kérék a föltételekkel Deva, Strada Principele Carol 8. Dt. Sz. S. 2765

ÜGYES, önálló kézimunka és fehérnemű varróleányok magas fizetéssel felvétetik „Femina” kézimunka szalon, Bulev. Regina Maria 21. 2795

BEJÁRÓNÓ felvétetik Strada Gligor Alexandrescu 23. (Bercsényi-utca 25.) Szélpál. 2797

MINDENES, ki főzni jól tud, azonnal felvétetik. Cim a kiadóban. 2798

GYERMEKSZERETŐ, főzéshez is értő mindenek jó fizetéssel azonnal felvétetik. Arad állomás gyorsasági épület, földszint jobbra. 2799

EGY MINDENES keresetük. Cim a kiadóban. 2781

SZOBAINASNAK és szakácsnőnek ajánlunk 10 éves gyermekével, fiatal házaspár. Cim Wallinger hirdetőjében. 13255

KENYÉRKIHORDÓKAT felvesz a „Dózsa” kenyérgyár. 13255

SZAKÁCSNŐT keresünk vidékre azonnali belépéssel. Szobotáné, Str. Blanduziei (Közép-utca) 17c) 2800

Vétel és eladás.

ASZTALNEMŰ, ágynemű, babakelengye, férfi ruha, étkező és kávészervi-zekek, antik dolgok, zöblein képek, dísz-tergys, gyermekkosci, egy irodai írógéppel, csipkefüggöny stb. eladó. Strada Consistorului 12. (Battány-utca) 23. I. em. jobb. 1000

ELADÓK Pedigrées 3 hónapos német hosszuszőrű vizsla kölykök. Mladin A. György, Sinteá, Jud. Arad. 2793

ZONGORÁT, pianót magas árban vesznek. Aránlatnál gyártmány megnevezést kérék. Faix, Strada Consistorului (Battány-utca) 25-35. 2779

KERTI butort, használtat, fonottat megvételre keresek. Cim Wallinger hirdetőjében. 13255

TELJESEN új fürdőszobabereendezés, öntöttvas fürdőkád, mosdó, angol cselett fürösztény kályha hozzávaló összes dílműcsövekkel eladó. Uranus, főpostával szemben. 13029

SZÖVETEK, mosók, vásznak, női kalapok olcsón. Posch divatüzletben Strada Eminescu (Deák Ferenc-utca) kaphatók. 1900

MŰTÁRGYAKAT, porcellánokat, japán és kínai dolgokat, antik butorokat, ezüst tárgyakat, perzsa és szmirnászövényeket, egész gyűjteményeket a legmagasabb árban vásárol a Salon Artistique Bulev. Regina Maria 20. (Fischer Eliz-palota.) 11895

HASZNÁLT OLJOM megvételre keresetük. Bővebbet a kiadóban.

URISZOBA vadonatúj eladó. Salon Artistique Fischer Eliz-palota. 13576

KITŰNŐ ÜZLETI KÖNYVEK, IRODAI CIKKEK és olcsó hangjegyek, 100,000 kötetes kölcsönkönyvtár Kerpálné. Telefon 385. 13628

A NAGY KERESLETRE VALÓ TEKINTETTEL sűrűsöen keresünk antik butorokat, perzsa szővényeket, festményeket, műtárgyakat, régi üveg és porcelán tárgyakat, japán vázákat és ezüst ötvös munkákat. Vidéki meghívásra kiutazunk. Szépművészeti Szalon, Ortutay-palota. 13573

ELADÓ mahagoni uriszoba, pénzszekrények, jégszekrények, mángorlók. Veszék öntött fürdőkádat. Garaj, Calea Banatului (Asztalos Sándor-u.) 5. 2754

MIELŐTT nyári szükségletet beszerezné, saját érdekében nézze meg Vándor divatruhák kiállítását. 13126

EREDETI HOFHERR MAGÁNJARÓ 1918. évi gyártmány gyárilag kijavítva, eladó az „Economia” Kereskedelmi és Ipari R-T-nál Oradea-Mare. Telefon: 8-58. Táviratcim: „Coloniale.” 2717

HALÓSZOBA berendezés sűrűsöen eladó. Str. Mărăsesti 47. (Kossuth-utca 21.) sz. 2770

Ingatlan.

SÜRŰGÖSEN bérbé vennék októbert hatályljal 100-150 hold földet tanúval, lakással, város, vagy községhez közel. Közvetítők nem díjaztatnak. Mladin A. György, Sinteá, Jud. Arad. 2794

LÓHERE egy hold, Micalăța-Nou (Uj-Miklakán) évi kaszálásra kiadó. Cim a kiadóban. 2796

GAZDÁLKODÁSRA alkalmas elfoglalható ház olcsón eladó. Bővebbet Wallinger-irodában. 13255

BELVÁROSBAN több lakásos ház elfoglalható 2 szoba, konyha, vízvezetékkel ellátott lakással eladó. Bővebbet Str. Fabricel (Gyár-utca) 2. alatt. 2780

Különfélé.

EZERJÓFŰ gyomorellixir, páratlan hatású szer gyomor és bélbántalmak, étvágytalanság, hányinger, felfuvtottság, emésztési zavaroknál. Dr. Földes gyógy-szertár Aradon. 10831

KISEBB GYÁRNAK, nyomdának, rak-tárnak 20 méter hosszú betonozott pin-ce Str. Brațianu (Weitzer János-utca) 17. kiadó. Értekezni Stern, Str. Matei Corvin (Hunyadi-utca) 1. 2778

KÉTSZOBÁS LAKÁS, 2 szobás iroda-helyiség, üzlethelyiségek lakással átve-hetők, 40,000 Lei kölcsönt ad „Mentor” iroda. Strada Eminescu gör. kath. épít-let. Vizumozás. 2801

Societate Anonima pentru Ingrasarea Porcilor și Industria de Morarie din Arad. Arad Sertéshizlaló és Malomipar Részvénytársaság.

CONVOCARE

SOCIETATE ANONIMA PENTRU INGRASARE PORCILOR SI INDUSTRIA DE MORARIE DIN ARAD, isi tine la 27. Mai 1923. orele 11 a. m. in localitatile Moarei „Széchenyi” Arad

a XIII-a adunare generală ordinară

la care sunt poștiti toți acționarii. In senzul paragr. 9. din statute trebuie depuse cu 3 zile înainte de adunarea generală la casa societății, ori la alt institut de credit din Arad.

OBIECTE

1. Examinarea ailor doi acționari pentru verificarea procesului verbal.
 2. Raportul anual, bilanțul de pe anul a 1922, raportul comitetului de supraveghere, staverirea bilanțului, decideroa asupra distribuiri profitului, precum și absolvirea direcțiunii și a comitetului de supraveghere.
 3. Alegerea direcțiunii pe un timp de 5 ani.
 4. Propunere direcțiunii pentru ridicare capitalului societății și convorbire modalitatei.
 5. Eventualele propuneri din partea acționarilor.
- Arad, la April 16. 1923.

DIRECȚIUNEA

Computul de încheiere se poate vedea cu 8 zile înainte de adunarea generală în biroul societății. In senzul paragr. 14. din statute numai acele propuneri de ale acționarilor se pot pertrata în adunarea generală, cari cel puțin cu 14 zile înainte de adunarea generală se vor înainta în scris direcțiunii.

MEGHIVÓ

AZ ARADI SERTÉSHIZLALÓ ÉS MALOMIPAR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG 1923. évi május hó 27-én délelőtt 11 órakor a „Széchenyi Gözmalom” helyiségében tartja

XIII-ik évi rendes közgyűlését,

melyre a t. részvényesek tisztelettel meghívattak. A részvények az alapszabályok 9. §-a értelmében 3 nappal a közgyűlés előtt a társaság pénztáránál, vagy valamely aradi pénzintézetnél letétbe helyezendők.

TÁRGYSOROZAT:

1. A közgyűlési jegyzőkönyv. hiteljesítésére két részvényes kiküldése.
 2. Az évi jelentés, az 1922. évi mérleg és a felügyelő-bizottság jelentésének előterjesztése, mérleg megállapítása, határozat a nyereség felosztása felett, valamint a felmentvények megadása.
 3. Az igazgatóság megválasztása 5 évre.
 4. Az igazgatóság javaslata a részvénytulke felemelése és annak módosítatal tárgyában.
 5. Részvényesek esetleges indítványai.
- Arad, 1923. évi április hó 16.

AZ IGAZGATÓSÁG.

Zárszámadásaink a közgyűlés előtt 8 napon belül vállalatunk irodájában betekinthezők. Az alapszabályok 14-ik §-a értelmében a részvényesek által beterjesztett indítványok csak akkor tárgyalhatók, ha a közgyűlés megtartását legalább 14 nappal megelőzőleg az igazgatóságnál írásban benyújtatnak.

Cassa in numerar — Pénztári készlet	50109	48	Capital societar — Részvénytulke	1600000
Investiri — Beruházások:			Fond de reserve — Tartalékalap	540000
1. Stabilimentul — Telek	12000		Fond de rezerva pentru scaderea prepa- rilor — Értéksökkenési tart. alap	230000
2. Edificii — Épületek	382964	94	Contribuție in anul 1922. — 1923. évi hozzájárulás	85000
3. Mașini și mobilari — Gépek és berendezések	248487		Fond de rezerva pentru perderile eur- surilor — Arfolyam veszteségi tart. alap	30000
4. Drumul de fier industrial	8000		contribuție in anul 1922. — 1922. évi hozzájárulás	15000
5. Mobiliar ingráșatoarei — Hízal- dai felszerelések	22950	29	Fond de pensuni pe contract — Szer- ződéses nyugdíjalap	95000
Mobiliar și obiecte inventarile	171576		Fond pentru escontentarea officianților — Tiszviselők végkielégítési alap	20000
Felzerelések és tartári tárgyak	15000		Imprumut pentru caștuni — Övadék- kölcson	87500
évi leírás	15000		Dividends — Fel nem vett osztalékok	10115
Debitori — Adóssok	3955044	72	Creditori — Hitelezők	2559095
Marfa — Árukészletek	1274759	10	Accepte — Elfogadványok	850000
Materi — Anyagok	199572	65	Caștuni pentru sași — Zsákóvédékok	600
Kifețe — Értékpapírok	48100		In contul tranșițiunea — Atmeneti szá- mlán	61517
Caștuni — Övadékok	87500		profit transpus din anul 1921. — 1921 évi nyereség áthozat	19169
In contul tranșițiunea — Atmeneti számla	40181	87	profit din anul 1922. — 1922. évi nye- reség	138208
				14
				350427
				56
				6484255
				50

Arad, la 31. Decembrie 1922. — Arad, 1922. évi december 31.

Rajz Jenő, m. p. director general — vezérigazgató. Varga Aladár, m. p. primecomptabil — főkönyvelő.

Direcțiunea — Az igazgatóság:

Kintzig János, m. p. președinte — elnök. Dr. Köpi János, m. p. membru dir. — ig. tag. Nemess Géza, m. p. membru dir. — ig. tag. Gutzjahr Mihály, m. p. membru dir. — ig. tag.

Bilanțul de sus l am examinat, l am confiro. tat cu toate cartile și l am aflat in consonanța cu acelea și compus corect. — A feței mérleg számlát megvizsgáltuk az összes könyvekkel összehasonlítottuk, azokkal megegyezők és helyesnek találtuk.

Arad, la 11. Martie 1923. Arad, 1923. március hó 11-én.

Comitetul de supraveghere — A felügyelő-bizottság:

Deutsch Andor, m. p. președinte com. de supr. — felügy. biz. elnök. Fenner Lajos, m. p. membru com. de supr. — felügy. biz. tag. Tömöry Jenő, m. p. membru com. de supr. — felügy. biz. tag.